

Ware Christelijke Religie
Hoofdstuk 2

DE HEER DE VERLOSSER

Nr. Inhoud:

- 81. De Heer de Verlosser.*
  - 109. Toevoeging en drie gedenkwaardigheden.*
  - 114. De verlossing.*
  - 134. Vier gedenkwaardigheden.*
-

81. In het vorige hoofdstuk werd gehandeld over God de Schepper en toen tevens over de schepping.

In dit hoofdstuk echter zal gehandeld worden over de Heer de Verlosser en tevens ook over de Verlossing; en in het volgende hoofdstuk over de Heilige Geest en tevens over de Goddelijke Werking.

Onder de Heer de Verlosser verstaan wij Jehovah in het Menselijke, want dat Jehovah zelf neerdaalde en het Menselijke aannam ten einde de verlossing te bewerkstelligen, zal in hetgeen volgt worden aangetoond.

Dat 'de Heer' wordt gezegd en niet Jehovah, komt omdat de Jehovah in het Oude Testament, en in het Nieuwe Testament Heer wordt genoemd, zoals blijken kan uit wat volgt.

Bij Mozes wordt gezegd: 'Hoor Israël, Jehovah onze God, is een enig Jehovah, gij zult Jehovah God liefhebben met uw ganse hart en met uw ganse ziel', (Deuteronomium 6:4,5); maar bij Marcus: 'De Heer onze God is een enig Heer, gij zult de Heer uw God liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uw ziel', (Marcus 12:29,30).

Voorts bij Jesaja: 'Bereidt Jehovah een weg, effent in de wildernis een baan voor onze God', (Jesaja 40:3); maar bij Lucas: 'Gij zult voor het aangezicht des Heren heengaan, om Zijn weg te bereiden', (Lucas 1:76), behalve andere plaatsen.

Ook heeft de Heer Zijn discipelen geboden, Hem Heer te noemen en daarom wordt Hij door de apostelen in hun brieven zo genoemd en daarna in de apostolische Kerk, zoals uit haar

geloofsbelijdenis blijkt, welke de apostolische geloofsbelijdenis wordt genoemd.

De reden hiervan was deze, dat de Joden de naam van Jehovah niet durfden uitspreken vanwege de heiligheid; en ook dat onder Jehovah het Goddelijk Zijn wordt verstaan, dat was van eeuwigheid aan; en het Menselijke, dat Hij in de tijd aannam, was niet dat Zijn.

Wat het Goddelijk Zijn of Jehovah is, werd in het vorige hoofdstuk (nrs. 18 tot 26; 27 tot 35) aangetoond.

Om deze reden verstaan wij hier en in wat volgt onder de Heer: Jehovah in Zijn Menselijke.

Aangezien nu de erkenning over de Heer in verhevenheid alle erkenningen die in de Kerk, ja zelfs die, welke in de hemel bestaan, te boven gaat, zo moet, opdat deze erkenning in het licht zal komen, een geordende indeling van het onderwerp plaatsvinden, welke de volgende zal zijn:

1. Jehovah de Schepper van het heelal, is neergedaald en heeft het Menselijke aangenomen om de mensen te verlossen en zalig te maken.
  2. Hij is neergedaald als het Goddelijk Ware, hetwelk het Woord is, en Hij heeft evenwel het Goddelijk Goede niet daarvan gescheiden.
  3. Hij heeft het Menselijke aangenomen overeenkomstig Zijn Goddelijke orde.
  4. Het Menselijke, door middel waarvan Hij Zichzelf in de wereld gezonden heeft, is datgene wat de Zoon Gods wordt genoemd.
  5. De Heer heeft Zich door de handelingen van de verlossing Gerechtigheid gemaakt.
  6. Hij heeft Zich door deze zelfde handelingen met de Vader verenigd en de Vader heeft Zich verenigd met Hem; eveneens overeenkomstig de Goddelijke orde.
  7. God is aldus Mens geworden, en de Mens God in één Persoon.
  8. De voortgang tot de vereniging was de staat van Zijn exinanitie ¹⁾, en de vereniging zelf, is de staat van Zijn verheerlijking.
  9. Na deze komt niemand van de christenen in de hemel, tenzij hij gelooft in de Heer God Zaligmaker, en zich tot Hem alleen wendt.
- Maar dit zal punt voor punt verklaard worden.

¹⁾ *staat van vernedering*

82. 1. Jehovah God is neergedaald en heeft het Menselijke aangenomen om de mensen te verlossen en zalig te maken.

Heden ten dage gelooft men in de christelijke Kerken, dat God, de Schepper van het heelal, een Zoon verwekte van eeuwigheid aan, en dat deze neerdaalde en het Menselijke aannam, om de mensen te verlossen en zalig te maken.

Maar dit is een dwaling en valt vanzelf ineen, zodra men bedenkt, dat God één is, en dat het voor het aangezicht van de rede meer dan fabelachtig is, dat de ene God een Zoon verwekte van eeuwigheid aan; en ook dat God de Vader tezamen met de Zoon en met de Heilige Geest, waarvan elk afzonderlijk God is, één God is.

Dit fabelachtige verdwijnt geheel en al zoals een vallende ster in de lucht, zodra uit het Woord wordt aangetoond, dat Jehovah God zelf neerdaalde en Mens is geworden, alsmede Verlosser. Wat het eerste punt betreft, namelijk dat Jehovah God Zelf neergedaald en Mens is geworden, dit blijkt uit de volgende plaatsen: 'Ziet een maagd zal ontvangen en zij zal een Zoon baren, die genoemd zal worden 'God met ons', (Jesaja 7:14; Mattheüs 1:22,23); 'Een Knaap is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, op wiens schouder de heerschappij zal zijn; en Zijn naam zal genoemd worden Wonderlijk, God, Held, Vader der eeuwigheid, Vredevorst', (Jesaja 9:5,6); 'Men zal te dien dage zeggen: Ziet, deze is onze God, die wij verwacht hebben dat Hij ons bevrijde; deze is Jehovah, die wij verwacht hebben; laat ons juichen en ons verblijden in Zijn heil', (Jesaja 25:9); 'Een stem van een roepende in de woestijn: Bereidt de weg van Jehovah, effent in de wildernis een baan voor

onze God; en zij zullen zien, alle vlees tegelijk', (Jesaja 40:3,5); 'Ziet, de Heer Jehovih komt in de sterke, en Zijn arm zal voor Hem heersen; ziet, Zijn loon is met Hem; gelijk een herder zal Hij Zijn kudde weiden', (Jesaja 40:10,11); 'Jehovah zei: Jubel en verblijd u, gij dochter Zions; zie, Ik kom, om in het midden van u te wonen; dan zullen vele natiën Jehovah aankleven te dien dage', (Zacharias 2:10,11); 'Ik, Jehovah, heb u geroepen in gerechtigheid, en Ik zal u geven tot een verbond des volks, Ik Jehovah, dit is Mijn Naam; Mijn heerlijkheid zal Ik geen ander geven', (Jesaja 42:1,6,7,8); 'Ziet, de dagen komen, dat Ik aan David een rechtvaardige Spruit zal verwekken, die zal Koning zijnde regeren; en zal gericht en gerechtigheid doen op aarde; en dit is Zijn Naam Jehovah onze Gerechtigheid', (Jeremia 23:5,6; 33:15,16); behalve in de plaatsen, waar de komst van de Heer 'de Dag van Jehovah' wordt genoemd, zoals in Jesaja: 'Jammert, want de dag des Heren is nabij; hij komt als een verwoesting van de Almachtige', (Jesaja 13:6); 'Zie, de dag des Heren komt, meedogenloos, met verbolgenheid en brandende toorn, om de aarde tot een woestenij te maken en haar zondaars van haar te verdelgen', (Jesaja 13:9); 'Daarom zal Ik de hemel doen wankelen en de aarde zal bevend van haar plaats wijken door de verbolgenheid van de Here der heerscharen, ten dage van Zijn brandende toorn', (Jesaja 13:13); 'Weldra zal zijn tijd komen en zijn dagen zullen niet verlengd worden', (Jesaja 13:22); 'Zo zegt de Here Here, ten dage dat hij neerdaalde in het dodenrijk, hulde Ik om zijnentwil de vloed in rouw en hield zijn stromen tegen...', (Ezechiël 31:15); 'Wee die dag, want nabij is dag des Heren; als een verwoesting komt hij van de Almachtige', (Joël 1:15); Blaast de bazuin in Sion en maakt alarm op Mijn heilige berg! Dat alle inwoners des lands sidderen, want de dag des Heren komt.

Een dag van duisternis en van donkerheid, een dag van wolken en van dikke duisternis...', (Joël 2:1,2); 'En de Here verheft Zijn stem voor Zijn strijdmacht heen, want Zijn leger is zeer talrijk; want machtig is het leger dat Zijn Woord volbrengt; want groot is de dag des Heren en zeer geducht! Wie zal Hem verdragen?; Ook op de dienstknechten en op de dienstmaagden zal Ik in die dagen Mijn Geest uitstorten...'; 'De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, voordat de grote en geduchte dag des Heren komt', (Joël 2:11,29,31); 'Want zie, in die dagen en te dien tijde, wanneer Ik een keer zal brengen in het lot van Juda en van Jeruzalem...'; 'Menigten, menigten in het dal der beslissing, want nabij is de dag des Heren in het dal der beslissing; Te dien dage zal het geschieden, dat de bergen van jonge wijn zullen druipen en de heuvelen van melk zullen vloeien...'; 'Daarom zwijgt de verstandige in de tijd, want het is een boze tijd; Wee hun die verlangen naar de dag des Heren! Wat toch zal de dag des Heren voor u zijn? Duisternis is hij en geen licht!; Duisternis zal immers de dag des Heren zijn en geen licht, ja donker en zonder glans', (Amos 5:13,18,20); 'Zwijg voor het aangezicht van de Here, Here, want nabij is de dag des Heren...'; 'Het zal geschieden ten dage van het offermaal des Heren, dat Ik bezoeking zal doen...'; 'Ook zal Ik te dien dage bezoeking doen over allen die over de drempel springen, die het huis van hun heren vullen met geweld en bedrog; Het zal geschieden te dien dage, luidt het Woord des Heren, dat er een luid geschreeuw zal zijn uit de Vispoort en een gehuil uit de Nieuwe Stad...'; 'Het zal te dien tijde geschieden, dat Ik Jeruzalem met lampen zal doorzoeken...'; 'Nabij is de grote dag des Heren, nabij en hij nadert haastig. Hoort, de dag des Heren; bitter schreeuwt dan de held. Die dag is een dag van verbolgenheid, een dag van benauwdheid en van angst, een dag van vernieling en van vernietiging, een dag van duisternis en van donkerheid, een dag van wolken en van dikke duisternis, een dag van bazuingeschal en van krijgsgeschreeuw tegen de versterkte steden en tegen de hoge hoektorens', (Zefanja 1:7 tot 18); 'Zie, er komt een dag voor de Here, waarop de buit, op u behaald, binnen uw muren verdeeld zal worden'; 'Te dien dage staan op de Olijfberg, die vóór Jeruzalem ligt aan de oostzijde, dan zal de Olijfberg middendoor splijten...'; 'Op die dag zal er geen kostelijk licht zijn, noch verstijving; ja, het zal één dag zijn – die is bij de Here bekend – geen dag en geen nacht; maar ten tijde van de avond zal er licht wezen'; 'Dan zullen te dien dage levende wateren uit Jeruzalem vlieten...'; 'te dien dage zal de Here de enige zijn en Zijn naam de enige...'; 'Te dien dage zal er onder hen een grote, door de Heer bewerkte, ontsteltenis wezen, en ieder zal de hand van een ander

grijpen, en ieders hand zal zich tegen die van een ander verheffen...'; 'Te dien dage zal op de bellen van de paarden staan: De Here heilig...'; 'Er zal te dien dage geen Kanaäniet meer zijn in het huis van de Here der heerscharen', (Zacharia 14:1,4 tot 21), en ook elders.

Dat Jehovah Zelf neerdaalde en het Menselijke aannam, blijkt duidelijk bij Lucas, waar gezegd wordt: 'Maria zei tot de engel: Hoe zal dat wezen, dewijl ik geen man beken.

De engel antwoordde haar: De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen, daarom ook, dat Heilige, dat uit u geboren wordt, zal Gods Zoon genoemd worden', (Lucas 1:34,35).

En bij Mattheüs: 'De engel zei tot Jozef, de bruidegom van Maria, in de droom: hetgeen in haar geboren is, dat is uit de Heilige Geest; en Jozef bekende haar niet, totdat zij de Zoon geboort had: en heette Zijn naam Jezus', (Mattheüs 1:20,25).

Dat onder de Heilige Geest het Goddelijke wordt verstaan, hetwelk uit Jehovah God voortgaat, zal men in het derde hoofdstuk van dit werk zien.

Wie ziet niet dat vanuit de vader het kind de ziel en het leven heeft en dat vanuit de ziel het lichaam is.

Wat wordt derhalve openlijker gezegd, dan dat de Heer de ziel en het leven had vanuit Jehovah, en dat, aangezien het Goddelijke niet verdeeld kan worden, het Goddelijke Zelf van de Vader Zijn ziel en leven was; om deze reden noemde de Heer zo vaak Jehovah God Zijn Vader, en Jehovah God Hem Zijn Zoon.

Wat kan er dus ongerijmder zijn om aan te horen, dan dat de ziel van onze Heer vanuit Maria de moeder was, zoals heden ten dage zowel de rooms-katholieken als de gereformeerden dromen, en die nog niet vanuit het Woord wakker zijn gemaakt?

83. Dat een van eeuwigheid aan geboren Zoon neerdaalde en het Menselijke aannam, is iets dat als een dwaling geheel en al ineenvalt en verdwijnt door die plaatsen in het Woord, waarin Jehovah Zelf zegt, dat Hij de Zaligmaker en de Verlosser is, en deze plaatsen zijn de volgende: 'Ben Ik het niet, Jehovah, en er is geen God meer behalve Mij, een rechtvaardig God en een Zaligmaker is er niet behalve Mij', (Jesaja 45:21,22); 'Ik Jehovah, en er is geen Heiland behalve Mij', (Jesaja 43:11); 'Ik ben Jehovah uw God, en gij zult geen God erkennen behalve Mij; en er is geen Heiland behalve Mij', (Hosea 13:4); 'Dat alle vlees wete, dat Ik, Jehovah, uw Heiland en uw Verlosser ben', (Jesaja 49:26; 60:16); 'Wat onze Verlosser betreft, Jehovah Zebaoth is Zijn naam', (Jesaja 47:4); 'Hun Verlosser, de Sterke Jehovah Zebaoth is Zijn naam', (Jeremia 50:34); 'Jehovah, mijn Rotssteen, en Mijn Verlosser', (Psalm 19:15); 'Alzo zei Jehovah uw Verlosser: Ik ben Jehovah, die alle dingen maakt, en alleen door Mijzelf', (Jesaja 44:24); 'Alzo zei Jehovah, de Koning van Israël, en Zijn Verlosser Jehovah Zebaoth'; 'Ik ben de Eerste en de Laatste, en behalve Mij is er geen God', (Jesaja 44:6); 'Gij Jehovah zijt onze Vader, onze Verlosser is van de eeuw aan uw Naam', (Jesaja 63:16); 'Met een barmhartigheid der eeuwigheid zal Ik Mij ontfermen, alzo zei Jehovah uw Verlosser', (Jesaja 54:8); 'Gij hebt mij verlost, o Jehovah der waarheid', (Psalm 31:6); 'Israël hope op Jehovah, want met Jehovah is barmhartigheid, met Hem is zeer veel verlossing'; 'Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden', (Psalm 130:7,8); 'Jehovah God, en uw Verlosser, de Heilige Israëls, Hij zal de God van de ganse aarde genaamd worden', (Jesaja 54:5).

Uit deze en zeer vele andere plaatsen kan ieder mens die ogen heeft, en wiens gemoed door de ogen geopend is, zien, dat God één is, neerdaalde en Mens werd, teneinde de verlossing te bewerkstelligen.

Wie kan dit niet zien als in het licht van de morgen, wanneer hij zijn aandacht vestigt op deze Goddelijke uitspraken zelf, die werden aangevoerd? Diegenen echter, die in de schaduw van de nacht zijn vanwege de bevestiging ten gunste van een geboorte van een andere god van eeuwigheid aan, en van diens neerdaling en verlossing, sluiten hun oogleden voor deze Goddelijke uitspraken, en denken daarachter, hoe zij deze uitspraken op hun valsheden kunnen toepassen en ze verdraaien.

84. Er zijn vele redenen, waarom God de mensen niet kon verlossen, dat wil zeggen, hen aan de verdoemenis en de hel onttrekken, tenzij door het Menselijke dat Hij heeft aangenomen, welke redenen in wat volgt in volgorde onthuld zullen worden; want de Verlossing was een onderwerping van de hellen en een ordening van de hemelen, en daarna een stichting van de Kerk.

Dit kon God uit Zijn Almacht niet anders bewerkstelligen dan door het Menselijke, zoals niemand iets doen kan wanneer hij geen arm heeft; Zijn Menselijke wordt dan ook in het Woord; de Arm van Jehovah' genoemd, (Jesaja 40:10; 53:1); zoals voorts niemand een versterkte stad kan aanvallen en de afgodentempels die daarin zijn, verwoesten, tenzij hij over de daartoe dienende krachten beschikt.

Dat God in dit Goddelijke werk de Almacht had door Zijn Menselijke, komt ook duidelijk in het Woord uit.

Want God die in de binnenste en zo dus in de reinste dingen is, kon geenszins op andere wijze overgaan tot de laatste dingen, waarin de hellen zijn en waarin de mensen in die tijd waren, evenmin als vergelijkenderwijs de ziel iets kan doen zonder het lichaam, of evenmin als iemand de vijand kan overwinnen, die niet in zijn gezichtsveld komt, of waartegen hij niet kan oprukken en front maken met wapens, als lansen, schilden of geweren.

Het was voor God even onmogelijk, zonder het Menselijke de Verlossing te bewerkstelligen, als het de mens onmogelijk zou zijn, de Indiërs te onderwerpen, zonder daarheen soldaten per schip over te brengen; of als het onmogelijk zou zijn, de bomen door warmte en licht alleen te laten groeien, wanneer niet de lucht, waardoor warmte en licht heengaan, en de aarde waaruit de bomen worden voortgebracht, geschapen waren.

Ja zelfs even onmogelijk, als netten in de lucht uit te werpen en daar vissen te vangen, en niet in het water.

Want Jehovah kan, zoals Hij in Zichzelf is, uit Zijn Almacht, niet enige duivel uit de hel, noch enige duivel op aarde bereiken, en hem en diens woede bedwingen, en diens heftigheid temmen, indien Hij niet in laatsten is evenals in eersten.

In laatsten is Hij in Zijn Menselijke; en daarom wordt Hij in het Woord de Eerste en de Laatste genoemd, de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde.

85. 2. Jehovah God is neergedaald als het Goddelijk Ware, hetwelk het Woord is, zonder nochtans het Goddelijk Goede daarvan te scheiden.

Er zijn twee dingen die het Wezen van God maken: de Goddelijke Liefde en de Goddelijke Wijsheid, of, wat hetzelfde is, het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware.

Dat deze twee het Wezen van God zijn, werd boven in de nrs.

36 tot 48 aangetoond.

Deze twee worden in het Woord ook verstaan onder Jehovah God: onder Jehovah de Goddelijke Liefde of het Goddelijk Goede, en onder God de Goddelijke Wijsheid of het Goddelijk Ware.

Vandaar komt het, dat deze dingen op verschillende wijze in het Woord worden onderscheiden, en nu eens wordt Jehovah alleen genoemd, dan weer God alleen, want waar gehandeld wordt over het Goddelijk Goede, daar wordt Jehovah gezegd, en waar gehandeld wordt over het Goddelijk Ware, daar wordt God gezegd.

Dat Jehovah God is neergedaald als het Goddelijk Ware, hetwelk het Woord is, blijkt bij Johannes, waar men leest: 'In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord; alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is. En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond', (Johannes 1:1,3,14).

Dat onder het Woord hier het Goddelijk Ware wordt verstaan, komt, omdat het Woord, dat in de Kerk is, het Goddelijk Ware zelf is, want het is uit Jehovah Zelf gedictieerd, en hetgeen uit Jehovah

Zelf gedictieerd wordt, is zuiver het Goddelijk Ware, en kan ook niets anders zijn.

Maar aangezien dit door de hemelen heenging tot in de wereld, werd het aan de engelen in de hemel, alsmede aan de mensen in de wereld aangepast; vandaar is er in het Woord een geestelijke zin, waarin het Goddelijk Ware in het licht is, en een natuurlijke zin, waarin het Goddelijk Ware in de schaduw is.

Vandaar is dit het Goddelijk Ware in dit Woord dat bij Johannes wordt bedoeld.

Dit blijkt verder nog hieruit, dat de Heer in de wereld kwam, om alle dingen van het Woord te vervullen, en daarom leest men zo vaak, dat dit en dat aan Hem geschied is, opdat de Schrift zou worden vervuld.

Evenmin wordt iets anders dan het Goddelijk Ware onder de Messias of Christus verstaan, noch iets anders onder de Zoon des mensen, noch iets anders onder de Trooster, de Heilige Geest, die de Heer na Zijn heengaan gezonden heeft.

Dat Hij Zich in de gedaanteverandering voor de drie discipelen op de berg als dat Woord uitbeelde zal in het hoofdstuk over de Heilige Schrift worden gezien.

‘En zes dagen later nam Jezus Petrus en Jacobus en zijn broeder Johannes mee en leidde hen een hoge berg op, in de eenzaamheid.

En Zijn gedaante veranderde voor hun ogen en Zijn gelaat straalde gelijk de zon en Zijn klederen werden wit als het licht.

En zie, hun verschenen Mozes en Elia, die met Hem spraken (Mattheüs 17:1 tot 3); ‘En zes dagen later nam Jezus Petrus en Jacobus en Johannes mee en leidde hen een hoge berg op, hen alleen.

En zijn gedaante veranderde voor hun ogen, en zijn klederen werden schitterend, hel wit, zoals geen voller op aarde ze kan maken.

En hun verscheen Elia met Mozes en zij waren in gesprek met Jezus’, (Marcus 9:2 tot 4); ‘En het geschiedde ongeveer acht dagen na deze woorden, dat Hij Petrus en Johannes en Jacobus meenam en de berg opging om te bidden.

En het geschiedde, terwijl Hij in het gebed was, dat het aanzien van Zijn gelaat anders werd en Zijn kleding werd stralend wit.

En zie, twee mannen spraken met Hem, en wel Mozes en Elia’, (Lucas 9:28 tot 30); ‘En ik keerde mij om, ten einde de stem te zien, die met mij sprak.

En toen ik mij omkeerde, zag ik zeven gouden kandelaren, en temidden van de kandelaren iemand als een mensenzoon, bekleed met een tot de voeten reikend gewaad, en aan de borsten omgord met een gouden gordel; en Zijn hoofd en Zijn haren waren wit als witte wol, als sneeuw, en Zijn ogen als een vuurvlam; en Zijn voeten waren gelijk koperbrons, als in een oven gloeiend gemaakt, en Zijn stem was als een geluid van vele wateren’, (Openbaring 1:12 tot 16).

Dat de Heer in de wereld het Goddelijk Ware was, blijkt uit deze woorden van Hem: ‘Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven’, (Johannes 14:6); en hieruit: ‘Wij weten dat de Zoon van God gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij de Waarheid kennen, en wij zijn in de Waarheid, in Zijn Zoon Jezus Christus; Deze is de ware God, en het eeuwige leven’, (Johannes I. brieven 5:20,21).

En verder nog hieruit, dat Hij het Licht wordt genoemd, zoals in de volgende plaatsen: ‘Dit was het Ware Licht, hetwelk verlicht elk mens, komende in de wereld’, (Johannes 1:4,9); Jezus zei: Nog een kleine tijd is het Licht met ulieden, wandelt, terwijl gij het Licht hebt, opdat de duisternis u niet bevange.

Terwijl gij het Licht hebt, gelooft in het Licht, opdat gij zonen van het Licht moge zijn’, (Johannes 12:35,36,46); ‘Ik ben het Licht der wereld’, (Johannes 9:5); Simeon zei: ‘Mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien, een Licht tot openbaring van de natiën’, (Lucas 2:30,31,32); Dit is het oordeel, dat het Licht in de wereld is gekomen; die de Waarheid doet, komt tot het Licht’, (Johannes 3:19,21), behalve elders. Onder het Licht wordt het Goddelijk Ware verstaan.

86. Dat Jehovah God in de wereld als het Goddelijk Ware neerdaalde, vond plaats om de Verlossing te bewerkstelligen; en de Verlossing bestond in de onderwerping van de hellen en in de ordening van de hemelen, en daarna in de stichting van de Kerk. Het is niet het Goddelijk Goede, dat zoiets vermag te bewerken, maar het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede.

Het Goddelijk Goede is, op zichzelf beschouwd, als het ronde gevest van een zwaard, of als een afgeknot stuk hout, of als een boog alleen; het Goddelijk Ware echter vanuit het Goddelijk Goede is als een scherp zwaard, en als een speervormig stuk hout, en als een boog met pijlen, die tegen de vijanden iets kunnen uitrichten.

Onder zwaarden, speren en bogen worden in de geestelijke zin van het Woord ook de strijdende waarheden verstaan – zie ook het werk: *Apocalyps Onthuld*, nrs.

52, 299, 436, waar dit werd aangetoond.

Ook konden de valsheden en boosheden, waarin de gehele hel was, en voortdurend is, op geen andere wijze dan door het Goddelijk Ware uit het Woord bestreden, overwonnen en onderworpen worden; noch kon iets anders de nieuwe hemel, die toen ook gemaakt werd, gegrondvest, gevormd en geordend worden; noch door iets anders een nieuwe Kerk op aarde gesticht worden.

Bovendien behoort alle sterkte, alle kracht en macht van God tot het Goddelijk ware vanuit het Goddelijk Goede.

Dit was de reden waarom Jehovah God als het Goddelijk ware, hetwelk het Woord is, neerdaalde.

Daarom wordt bij David gezegd: ‘Gord Uw zwaard op de dij, o Machtige, en stijf op in Uw eer, Rijd op het Woord van de Waarheid; Uw rechterhand zal U wonderlijke dingen leren; Uw pijlen zijn scherp, Uw vijanden zullen onder U vallen’, (Psalm 45:4,5,6).

Dit betreft de Heer en Zijn worstelingen met de hellen en de overwinningen die Hij hierop behaalde.

87. Van welke aard het goede is zonder het ware, en van welke aard het ware vanuit het goede is, komt duidelijk uit bij de mens.

Al zijn goede zetelt in zijn wil en al zijn ware in zijn verstand; en de wil kan vanuit zijn goede hoegenaamd niets doen, tenzij door het verstand.

Het kan niet werken, niet spreken en kan ook niet voelen; al zijn kracht en vermogen is door het verstand dus door het ware, want het verstand is het ontvangende vat en de woonplaats van het ware. Het is daarmee evenzo gesteld als met de werking van het hart en de long in het lichaam; het hart zonder de ademhaling van de long brengt niet enige beweging noch enig gevoel voort, maar deze twee doet de ademhaling van de long vanuit het hart.

Dit blijkt duidelijk uit het bezwijmen bij hen, die verstikken of in het water zijn gevallen; bij hen houdt de ademhaling op, terwijl de samentrekkende werkzaamheid van het hart nog voortduurt, dat zulke personen geen beweging noch gevoel hebben, is bekend.

Zo is het ook gesteld met de embryo's in het moederlichaam; dit komt, omdat het hart overeenstemt met de wil en met de goedheden ervan, en de long met het verstand en met de waarheden daarvan.

In de geestelijke wereld komt de macht van het ware ten duidelijkste uit: een engel, die in de Goddelijke waarheden uit de Heer is, kan, hoewel hij naar het lichaam zo zwak is als een kind, niettemin een horde helse geesten, die als de Enakim en de Nefilim verschijnen, dat wil zeggen, als reuzen, op de vlucht jagen en tot aan de hel achtervolgen, en ze daar in holen storten.

Wanneer zij daaruit kruipen durven zij de engel niet te naderen.

Zij die in de Goddelijke waarheden uit de Heer zijn, zijn in die wereld als leeuwen, hoewel zij naar het lichaam niet sterker zijn dan schapen.

Zo is het ook gesteld met de mensen die in de Goddelijke waarheden uit de Heer zijn, tegenover boosheden en valsheden, dus tegenover de dicht op elkaar aaneengesloten benden van duivels, die in hun wezen beschouwd niets anders dan boosheden en valsheden zijn.

Dat er in het Goddelijk ware een dergelijke sterkte is, komt omdat God het Goede zelf en het ware

zelf is, en omdat Hij door middel van het Goddelijk Ware het heelal heeft geschapen; en omdat alle wetten van de orde, door middel waarvan Hij het heelal in stand houdt, waarheden zijn. Daarom wordt bij Johannes gezegd: ‘Door het Woord zijn alle dingen gemaakt, en dat zonder hetzelfde geen ding gemaakt is, dat gemaakt is’, (Johannes 1:3,10); en bij David: ‘Door het Woord van Jehovah zijn de hemelen gemaakt en door de Geest van Zijn mond al hun heir’, (Psalm 33:6).

88. Dat God, hoewel Hij als het Goddelijk Ware neerdaalde, toch het Goddelijk Goede daarvan niet scheidde, blijkt uit de ontvangenis, waaromtrent men leest dat: ‘De kracht van de Allerhoogste Maria overschaduwde’, (Lucas 1:35).

Onder de kracht van de Allerhoogste wordt het Goddelijk Goede verstaan.

Hetzelfde blijkt uit die plaatsen, waar Hij zegt, dat de Vader in Hem is en Hij in de Vader; dat alle dingen van de Vader van Hem zijn; en dat de Vader en Hij één zijn, behalve tal van andere plaatsen meer; onder de Vader wordt het Goddelijk Goede verstaan.

89. 3. God heeft het Menselijke aangenomen overeenkomstig Zijn Goddelijke Orde.

In het gedeelte over de Goddelijke Almacht en Alwetendheid werd aangetoond dat God tegelijk met de schepping de Orde heeft ingevoerd zowel in het heelal als in alle en elk van de dingen daarvan, en dat daarom Gods Almacht in het heelal en in alle en in elk van de dingen daarvan overeenkomstig de wetten van Zijn Orde voortgaat en werkt, waarover boven in volgorde van nrs. 49 tot 74 werd gehandeld.

Aangezien nu God neerdaalde en aangezien Hij de Orde is – zoals daar eveneens werd aangeduid – zo kon Hij, om daadwerkelijk ook Mens te worden, niet anders dan ontvangen worden, in de baarmoeder gedragen, geboren, opgevoed worden en geleidelijk de wetenschappen leren, en door middel daarvan in inzicht en wijsheid worden binnengeleid.

Daarom was Hij ten aanzien van het Menselijke een klein kind zoals een klein kind, een knaap zoals een knaap, enzovoort.

Echter met dit verschil alleen, dat Hij deze ontwikkelingsgang sneller, vollediger en volmaakter dan de anderen volbracht.

Dat Hij dus zo overeenkomstig de orde is voortgeschreden, blijkt uit het volgende bij Lucas: ‘De knaap Jezus wies op, en werd gesterkt in de geest, en nam toe in wijsheid, in leeftijd en in genade bij God en de mensen’, (Lucas 2:40,52).

Dat Hij sneller vollediger en volmaakter dan anderen toenam, blijkt uit hetgeen over Hem bij dezelfde evangelist wordt gezegd, zoals dat ‘toen de Knaap 12 jaren was, Hij in de tempel zat in het midden van de leraren en onderwees, en dat allen die Hem hoorden, zich ontzetten over Zijn inzicht en antwoorden’, (Lucas 2:46,47; 4:16 tot 22,32).

Dit is gebeurd, omdat de Goddelijke Orde wil, dat de mens zichzelf zal voorbereiden tot de opneming van God; en zoals hij zich voorbereidt, zo treedt God in hem als in Zijn woonplaats en huis binnen.

Deze voorbereiding geschiedt door erkennenissen over God en de geestelijke dingen, die tot de Kerk behoren, en zo dus door middel van het inzicht en de wijsheid.

Want het is een wet van de Orde, dat voor zoveel de mens tot God gaat en Hem nadert – hetgeen hij geheel als uit zichzelf moet doen – voor evenzoveel de Heer tot de mens gaat en hem nadert en in diens innerlijk Zich met hem verbindt.

Dat de Heer overeenkomstig deze Orde is voortgeschreden tot aan de vereniging met Zijn Vader, zal in wat volgt nader worden aangetoond.

90. Zij, die niet weten, dat de Goddelijke Almacht volgens de Orde voortschrijdt en werkt, kunnen met hun fantasie tal van dingen uitbroeden, die tegen de gezonde rede indruisen en daarmee

in tegenspraak zijn, zo bijvoorbeeld waarom God het Menselijke niet onmiddellijk zonder een dergelijke ontwikkelingsgang aannam; waarom Hij Zich niet vanuit de elementen van de vier windstreken een lichaam schiep of samenstelde, en Zich zo als God-Mens voor het Joodse volk, ja zelfs voor de gehele wereld zichtbaar vertoonde; of, wanneer Hij geboren wilde worden, waarom Hij dan niet in het embryo zelf of in Zichzelf als klein kind al Zijn Goddelijke goot; of waarom Hij Zich na gebaard te zijn niet terstond verhief in de gestalte van een volwassene en vanuit de Goddelijke Wijsheid sprak? Dergelijke dingen kunnen zij, die over de Goddelijke Almacht zonder de Orde denken, ontvangen en baren, en op deze wijze de Kerk vullen met onzinnigheden en beuzelarijen, zoals het ook gebeurd is, bijvoorbeeld hierin, dat God een Zoon van eeuwigheid aan heeft kunnen verwekken, en bewerkstelligen, dat toen ook een derde God uit Hem en de Zoon voortging, voorts, dat Hij Zich op het menselijk geslacht heeft kunnen vertoornen, daarop Zijn vloek leggen, en willen dat Hij door de Zoon tot barmhartigheid teruggebracht werd, en dit door de tussenkomst en door de herinnering aan diens kruisgang; en bovendien de gerechtigheid van Zijn Zoon in de mens brengen en deze in diens hart leggen zoals de ‘eenvoudige substantie’ van Wolff^{*}, waarin – zoals die schrijver zelf zegt – alle dingen van de verdienste van de Zoon gelegen zijn. Deze substantie kan echter niet verdeeld worden, want wanneer zij verdeeld werd, zou zij tot niets ineenvallen; en verder nog, dat Hij, als door een pauselijke bul, de zonden vergeven kan aan wie Hij wil, of de ergste goddeloze reinigen van diens zwarte boosheden, en dus zo hem die zwart is als de duivel, blank maken als een engel van het licht, zonder dat de mens zich meer dan een steen beweegt, of terwijl hij blijft stilstaan als een pilaar of een afgodsbeeld; behalve tal van andere waanzinnigheden, welke zij, die een volstrekt Goddelijke macht zonder erkenning en erkenning van enige orde aannemen, kunnen rondstrooien zoals de zever het kaf van het koren in de lucht. Zulke mensen kunnen in de geestelijke dingen, die tot de hemel en tot de Kerk, en vandaar tot het eeuwige leven behoren, van de Goddelijke waarheden afdwalen als een blinde in een woud, die nu eens over stenen valt en dan weer het voorhoofd stoot tegen een boom, en dan weer met de haren verward raakt in de takken.

¹⁾ *Christan Wolff (1679 – 1754), een volgeling van Leibnitz*

91. Ook de Goddelijke wonderen zijn overeenkomstig de Goddelijke Orde geschied, maar overeenkomstig de orde van de invloeiing van de geestelijke wereld in de natuurlijke wereld, over welke orde tot dusver niemand iets heeft geweten, omdat niemand iets wist over de geestelijke wereld.

Van welke aard deze orde echter is, zal te zijner tijd geopenbaard worden, wanneer gehandeld zal worden over de Goddelijke wonderen en over de magische wonderen.

92. 4. Het Menselijke, door middel waarvan God Zichzelf in de wereld gezonden heeft, is de Zoon van God.

De Heer heeft herhaaldelijk gezegd, dat de Vader Hem gezonden heeft, en dat Hij uit de Vader gezonden is, zoals in Mattheüs: ‘Wie u ontvangt, ontvangt Mij, en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem, die Mij gezonden heeft’, (Mattheüs 10:40); ‘Hij echter antwoordde en zei: Ik ben slechts gezonden tot de verloren schapen van het huis Israëls’, (Mattheüs 15:24); ‘Want God heeft Zijn Zoon niet in de wereld gezonden, opdat Hij de wereld veroordele, maar opdat de wereld door Hem behoude worde’; ‘Want Hij die God gezonden heeft, die spreekt de woorden Gods, want Hij geeft de geest niet met mate’, (Johannes 3:17,34); ‘Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft het gehele oordeel aan de Zoon gegeven, opdat allen de Zoon eren gelijk zij de Vader eren, wie de Zoon niet eert, eert ook de Vader niet, die Hem gezonden heeft; Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie Mijn woord hoort en Hem gelooft, die Mij gezonden heeft, heeft eeuwig leven en komt niet in het

oordeel, want hij is overgegaan uit de dood in het leven', (Johannes 5:23,24); 'Maar Ik heb een getuigenis, gewichtiger dan dat van Johannes, want de werken die Mij de Vader gegeven heeft om te volbrengen, juist de werken die Ik doe, getuigen van Mij, dat de Vader Mij gezonden heeft.

En de Vader die Mij gezonden heeft, die heeft van Mij getuigenis gegeven.

Gij hebt nooit Zijn stem gehoord of Zijn gedaante gezien, en Zijn woord hebt gij niet blijvend in u, want die Hij gezonden heeft, gelooft gij niet', (Johannes 5:36,37,38); 'Jezus antwoordde en zei tot hen: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem die Hij gezonden heeft'; 'Dit is de wil van Hem die Mij gezonden heeft.

Dat Ik van alles dat Hij Mij gegeven heeft, niets verloren late gaan, maar het opwekke ten jongsten dage.

Want dit is de wil van Mijn Vader, dat eenieder die de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, eeuwig leven hebbe, en Ik zal hem opwekken ten jongsten dage'; 'Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke, en Ik zal hem opwekken ten jongsten dage'; 'Gelijk de levende Vader Mij gezonden heeft, en Ik leef door de Vader, zo zal ook hij die Mij eet, leven door Mij', (Johannes 6:29,39,40,44,57); 'Jezus antwoordde hun en zei: Mijn leer is niet van Mij, maar van Hem die Mij gezonden heeft'; 'Wie uit zichzelf spreekt, zoekt zijn eigen eer, maar wie de eer zoekt van zijn zender, die is waar en er is geen onrecht in hem'; 'Jezus dan riep: terwijl Hij in de tempel leerde, en sprak: Mij kent gij en gij weet, vanwaar Ik ben, en Ik ben niet van Mijzelf gekomen, maar er is een Waarachtige, die Mij gezonden heeft en die gij niet kent.

Ik ken Hem, want Ik kom van Hem en Hij heeft Mij gezonden', (Johannes 7:16,18,28,29); 'Ik ben niet alleen, maar Ik en die Mij gezonden heeft.

En ook in uw wet staat geschreven, dat het getuigenis van twee mensen waar is'; 'Ik ben het die van Mijzelf getuig, en ook de Vader die Mij gezonden heeft, getuigt van Mij'; 'En die Mij gezonden heeft, is met Mij.

Hij heeft Mij niet alleen gelaten, want Ik doe altijd wat Hem behaagt'; 'Indien God uw Vader was, zoudt gij Mij liefhebben, want Ik ben van God uitgegaan en gekomen'; 'want Ik ben niet van Mijzelf gekomen, maar Hij heeft Mij gezonden', (Johannes 8:16,17,18,29,42); 'Wij moeten werken de werken van degene, die Mij gezonden heeft, zolang het dag is'; 'er komt een nacht waarin niemand werken kan.

Zolang Ik in de wereld ben, ben Ik het Licht der wereld', (Johannes 9:4), en heel vaak elders.

En dit zegt Hij, omdat onder 'in de wereld gezonden worden', wordt verstaan: neerdalen en onder de mensen komen; en dit vond plaats door middel van het Menselijke, hetwelk Hij door de maagd Maria heeft aangenomen; en ook is het Menselijke werkelijk de Zoon Gods, aangezien het uit Jehovah God als Vader ontvangen werd, overeenkomstig Lucas: 'Deze zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en de Here God zal Hem de troon van Zijn vader David geven'; 'En de engel antwoordde en zei tot Maria: De Heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom zal ook het Heilige, dat verwekt wordt, Zoon Gods genoemd worden', (Lucas 1:32,35).

Hij wordt genoemd: Zoon Gods, Zoon des Mensen en Zoon van Maria; en onder Zoon Gods wordt Jehovah God in Zijn Menselijke verstaan; onder Zoon des Mensen de Heer ten aanzien van het Woord; en onder Zoon van Maria, het eigenlijk menselijke, dat Hij heeft aangenomen.

Dat onder Zoon Gods en onder Zoon des Mensen deze twee worden verstaan, zal in hetgeen volgt worden aangetoond.

Dat onder Zoon van Maria het louter menselijke wordt verstaan, blijkt duidelijk uit de verwekking van de mensen: namelijk dat de ziel uit de vader is, en het lichaam uit de moeder; want in het zaad van de vader is de ziel en deze wordt bij de moeder met een lichaam bekleed, of wat hetzelfde is, al het geestelijke, dat de mens heeft, is uit de vader, en al het stoffelijke heeft hij uit de moeder.

Wat de Heer betreft, het Goddelijke dat Hij had, was uit Jehovah de Vader, en het menselijke had Hij uit de moeder; deze twee verenigd zijn Gods Zoon.

Dat dit zo is, blijkt duidelijk uit de geboorte van de Heer, waarover als volgt bij Lucas: ‘De engel Gabriël zei tot Maria: De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom zal het Heilige, dat uit u geboren wordt, Gods Zoon genaamd worden’, (Lucas 1:35).

De Heer noemde Zichzelf ‘Gezondene uit de Vader’, ook om deze reden, omdat door de gezondene hetzelfde wordt aangeduid als door engel, want engel wil in de oorspronkelijke taal zeggen: de gezondene; want bij Jesaja wordt gezegd: ‘De Engel der aangezichten van Jehovah heeft hen bevrijd, om Zijn liefde en om Zijn lankmoedigheid heeft Hij hen verlost’, (Jesaja 63:9); en bij Maleachi: ‘Snellijk zal tot Zijn tempel komen de Heer, die gijlieden zoekt, en de Engel des verbonds, die gijlieden begeert’, (Maleachi 3:1), en ook elders.

Dat de Goddelijke Drievuldigheid, God de Vader, Zoon en Heilige Geest in de Heer is, en dat de Vader in Hem het Goddelijke is – het Begin van alles – de Zoon het Goddelijk Menselijke, en de Heilige Geest het Goddelijke voortgaande, zal in het derde hoofdstuk van dit werk worden gezien, alwaar over de Goddelijke Drievuldigheid wordt gehandeld..

93. Aangezien door de engel Gabriël tot Maria werd gezegd, dat het Heilige, hetwelk uit u geboren zal worden, Gods Zoon genaamd zal worden, zo zullen de volgende plaatsen uit het Woord worden aangevoerd, waaruit blijkt, dat de Heer ten aanzien van het Menselijke, de Heilige Israëls wordt genoemd: ‘Ik was ziende in gezichten, en ziet, de Wachter en de Heilige kwam af van de hemel’, (Daniël 4:13,23); ‘God zal van Theman komen en de Heilige van de berg Paran’, (Habakuk 3:3); ‘Ik Jehovah, de Heilige, de Schepper van Israël, ulieden Heilige’, (Jesaja 43:11,14,15); ‘Alzo zei Jehovah, de Verlosser van Israël, Zijn Heilige’, (Jesaja 49:7); ‘Ik ben Jehovah uw God, de Heilige Israëls, uw Heiland’, (Jesaja 43:1,3); ‘Wat onze Verlosser betreft, Jehovah Zebaoth is Zijn naam, de Heilige Israëls’, (Jesaja 47:4); ‘Alzo zei Jehovah, uw Verlosser, de Heilige Israëls’, (Jesaja 43:14; 48:17); ‘Jehovah Zebaoth is Zijn naam, en uw Verlosser, de Heilige Israëls’, (Jesaja 54:5); ‘Zij verzochten God en de Heilige Israëls’, (Psalm 78:41); ‘Zij hebben Jehovah verlaten en de Heilige Israëls uitgedaagd’, (Jesaja 1:4); ‘Zij zeiden: Laat de Heilige Israëls van voor onze aangezichten ophouden; daarom zei de Heilige Israëls aldus’, (Jesaja 30:12,12); ‘Die daar zeggen: Dat Hij Zijn werk bespoedige, opdat wij zien; en laat de raad van de Heilige Israëls naderen en komen’, (Jesaja 5:19); ‘Te dien dage zullen zij steunen op Jehovah, de Heilige Israëls, in waarheid’, (Jesaja 10:20); ‘Juich en jubel, gij dochter Zions, want de Heilige Israëls is groot in het midden van u’, (Jesaja 12:6); ‘Spreek van de God Israëls: Te dien dage zullen zijn ogen zien naar de Heilige Israëls’, (Jesaja 17:7); ‘De behoeftigen onder de mensen zullen zich in de Heilige Israëls verheugen’, (Jesaja 29:19; 41:15); ‘Het land is vol van schuld tegen de Heilige Israëls’, (Jeremia 51:5; Jesaja 55:5; 60:9), en elders.

Onder de Heilige Israëls wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, want de engel zei tot Maria: ‘Het Heilige dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden’, (Lucas 1:35).

Dat Jehovah en de Heilige Israëls één zijn, hoewel zij met onderscheid worden genoemd, kan eveneens uit de hier aangehaalde plaatsen blijken, namelijk dat Jehovah die Heilige Israëls is.

Dat de Heer de God Israëls wordt genoemd, blijkt ook uit zeer vele plaatsen, zoals in Jesaja: ‘Doch een nalezing blijft ervan over, zoals bij het afslaan van olijven, twee of drie vruchten boven in de top, vier of vijf aan de twijgen van de vruchtboom, luidt het woord van de Here, de God van Israël’; ‘O, mijn gedorst en geslagen volk, wat ik van de Here der heerscharen, de God van Israël, gehoord heb, heb ik u verkondigd; en gering zal het aantal bogen van de helden van de Kedarieten zijn, dat overblijft, want de Here, de God van Israël, heeft het gesproken’; ‘Eert daarom de Here in de streken van het licht; in de kustlanden van de zee, de naam van de Here, de God van Israël; ‘Want wanneer hij en zijn kinderen het werk van mijn handen in hun midden zien, dan zullen zij mijn naam heiligen en zij zullen de Heilige Jakobs heiligen en voor de God van Israël ontzag hebben’, (Jesaja 17:6;

21:10,17; 24:15; 29:23).

‘Hooft het woord des Heren, o gans Juda, gij die door deze poorten binnenkomt om u neer te buigen voor de Here, zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël’; ‘Daarom, zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël’, (Jeremia 7:3; 9:15); ‘Zo zegt de Here, de God van Israël: Vervloekt zij de man die niet hoort naar de woorden van dit verbond’; ‘Spreek ook dit woord tot hen: Zo zegt de Here, de God van Israël: Alle kruiken zullen met wijn gevuld worden’; ‘want zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Zie, ik doe in deze plaats voor uw ogen en in uw dagen verstommen de stem van de vreugde’; ‘Hooft het Woord des Heren, gij koningen van Juda en gij inwoners van Jeruzalem’; ‘Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israel: zie, Ik breng over deze stad en al haar steden al de rampspoed die Ik tegen haar heb uitgesproken, omdat zij hun nek hebben verhard om niet naar mijn woorden te horen’, (Jeremia 11:3; 13:12; 16:9; 19:3,15); ‘Daarom, zo zegt de Here, de God van Israël, tot de herders die mijn volk weiden: Gij verstroot en verstoot mijn schapen, en zoekt ze niet op’; ‘Daarop kwam het woord van de Heer tot mij: Zo zegt de Here, de God van Israël’; ‘Want aldus heeft de Here, de God van Israël tot mij gezegd: Neem deze beker met de wijn der gramschap uit mijn hand’; ‘Zeg dan tot hen: Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Drinkt, wordt dronken, spuwt, valt neer om niet weer op te staan’; ‘Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël tot al de ballingen die uit Jeruzalem naar Babel in ballingschap zijn weggevoerd’; ‘Want zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Laten uw profeten die in uw midden zijn, en uw waarzeggers u niet misleiden’; ‘Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël, van Achab, de zoon van Kolaja, en van Zedekia, de zoon van Maäseja, die in mijn naam vals profeteren’; ‘Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: omdat gij in uw naam aan het gehele volk in Jeruzalem en de priester Zefanja, de zoon van Maäseja en al de priesters een brief gezonden hebt’; ‘Zo zegt de Here, de God van Israël: Schrijf alle woorden die Ik tot u gesproken heb, in een boek’, (Jeremia 23:2; 24:5; 25:15,27; 29:4,8,21,25; 30:2).

‘Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Wederom zal men dit woord zeggen in het land van Juda en in zijn steden’; ‘Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Neem deze brieven, deze koopbrief, zowel de verzegelde als deze open brief en leg ze in een aarden vat, opdat zij lange tijd bewaard blijven’; ‘want zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Er zullen weer huizen, akkers en wijngaarden gekocht worden in dit land’; ‘Maar nu, zo zegt de Here, de God van Israël, van deze stad, waarvan gij zegt: zij is in de macht van de koning van Babel gegeven door het zwaard, de honger en de pest’; ‘Want zo zegt de Here, de God van Israël, aangaande de huizen van deze stad en de huizen van de koningen van Juda, die afgebroken zijn voor de wallen en voor het zwaard’; ‘Zo zegt de Here, de God van Israël: Ga heen en spreek tot Zedekia, de koning van Juda’; ‘Zo zegt de Here, de God van Israël: Ik heb een verbintenis gesloten met uw vaderen, ten dage dat Ik hen uit het land Egypte, het diensthuis leidde’; (Jeremia 31:23; 32:14,15,36; 33:4; 34:2,13).

‘Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Ga, en zeg tot de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem: Wilt gij hieruit geen lering trekken om aan mijn woorden gehoor te geven?’; ‘Daarom zegt de Here, de God der heerscharen, de God van Israël aldus...’; ‘Maar tot het huis der Rechabieten zei Jeremia: Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël...’; ‘daarom zegt de Here der heerscharen, de God van Israël, aldus: Nimmer zal het Jonadab, de zoon van Rechab, ontbreken aan een man, die voor mijn aangezicht staat al de dagen’; ‘Toen kwam het woord des Heren tot de profeet Jeremia: Zo zegt de Here, de God van Israël’; ‘Toen zei Jeremia tot Zedekia: Zo zegt de Here, de God der heerscharen, de God van Israël...’; ‘Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Zie, Ik doe mijn woorden over deze stad in vervulling gaan’, (Jeremia 35:13,17,18,19; 37:7; 38:17; 39:16).

‘Zo zegt de Here, de God van Israël. Tot wie gij mij gezonden hebt om uw smeekgebed voor hem uit te storten; hoort daarom het woord des Heren, gij overblijfsel van Juda, zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël’; ‘Want zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël’; ‘Toen

kwam het woord des Heren tot Jeremia te Tachpanhes: Neem in uw hand grote stenen en verberg die... ten aanschouwe van Judese mannen en zeg tot hen: Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël'; 'Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Gij hebt zelf al de rampspoed gezien die Ik over Jeruzalem en al de steden van Juda gebracht heb'; 'Nu dan, zo zegt de Here, de God der heerscharen, de God van Israël, waarom begaat gij een groot kwaad tegen uw leven'; 'Daarom zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Zie, Ik richt mijn aangezicht tegen u ten kwade'; 'Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Gij en uw vrouwen, gij hebt dat met uw mond uitgesproken en met uw handen volvoerd'; 'Zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Wee over Nebo, want het is verwoest, te schande geworden'; 'Daarom zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: Zie, Ik doe bezoeking aan de koning van Babel en aan zijn land'; 'Want zo zegt de Here der heerscharen, de God van Israël: De dochter van Babel is als een dorsvloer ten tijde dat men die vaststampt', (Jeremia 42:9,15,18; 43:10; 44:2,7,11,25; 48:1; 50:18; 51:33).

'En zie, daar was de heerlijkheid van de God van Israël, gelijk aan de verschijning die ik in het dal gezien had'; 'De heerlijkheid van de God van Israël nu had zich opgeheven van de cherub waarop zij rustte'; 'Bij de ingang van de Oostpoort van het huis des Heren hielden zij stil, en de heerlijkheid van de God van Israël was boven over hen'; 'Dit was hetzelfde wezen, dat ik gezien had onder de God van Israël aan de rivier de Kebar'; 'Toen verhieven de cherubs hun vleugels met de raderen naast zich, terwijl de heerlijkheid van de God van Israël boven over hen was'; 'En zie, de heerlijkheid van de God van Israël kwam uit oostelijke richting; En de Here zei tot mij: Deze poort zal gesloten blijven; zij zal niet geopend worden en niemand mag daardoor binnengaan, want de Here, de God van Israël, is daardoor binnengegaan', (Ezechiël 8:4; 9:3; 10:19,20; 11:22; 43:2; 44:2). 'Daarom, zowaar Ik leef, luidt het woord van de Here der heerscharen, de God van Israël', (Zefanja 2:9).

'Geloofd zij de Here, de God van Israël, van eeuwigheid tot in eeuwigheid.

Amen, ja amen'; 'Gij Here, God der heerscharen, God van Israël, ontwaak om al de heidenen te straffen'; 'Toen beefde de aarde, ook dropen de hemelen voor het aangezicht van God, zelfs de Sinai voor het aangezicht van God, de God van Israël', (Psalm 41:14; 59:6; 68:9).

94. In de huidige Christelijke Kerken is het gebruikelijk, de Heer onze Heiland, de Zoon van Maria te noemen en zelden de Zoon van God, tenzij wanneer men dan de van eeuwigheid aan geboren Zoon van God bedoelt.

Dit komt, omdat de rooms-katholieken de moeder Maria boven de overigen geheiligd hebben en haar als een godin of koningin de voorrang gegeven hebben boven al hun heiligen; terwijl de Heer toch, toen Hij Zijn Menselijke verheerlijkt had, al wat tot Zijn moeder behoorde, aflegde, en al wat van de Vader was, aantrok; dit zal in de volgende bladzijden van dit werk volledig worden aangetoond.

Door dit algemeen spraakgebruik dat in de mond van allen is, dat Hij de Zoon van Maria is, zijn tal van dwalingen in de Kerk ingevloeid, vooral bij hen, die niet in overweging namen, wat over de Heer in het Woord is gezegd, zoals 'dat de Vader en Hij één zijn'; 'dat Hij in de Vader en de Vader in Hem is'; 'dat alles wat de Vader heeft het Zijne is'; 'dat Hij Jehovah Zijn Vader noemde en Jehovah de Vader Hem Zijn Zoon'.

De dwalingen die in de Kerk invloeden als gevolg daarvan, dat men Hem de Zoon van Maria en niet de Zoon van God noemt, bestaat hierin, dat de voorstelling van de Goddelijkheid van de Heer te gronde gaat, en daarmee al datgene, wat in het Woord over Hem als Gods Zoon gezegd is.

Voorts dat daardoor het: Judaïsme, het Arianisme, het Socinianisme en het Calvinisme, zoals dit in het begin was, binnendringen kon, en tenslotte het naturalisme [atheïsme], en daarmee het fanatisme, dat Hij de zoon van Maria uit Jozef was.

Voorts dat Hij de ziel vanuit de moeder had, en dat Hij vandaar Zoon Gods genoemd wordt en het

niet is.

Laat eenieder, de geestelijke zowel als de leek, eens bij zichzelf nagaan, of hij over de Heer als Zoon van Maria een andere voorstelling heeft en koestert, dan die van een gewoon mens.

Aangezien een dergelijke voorstelling reeds in de derde eeuw, toen de Arianen opkwamen, onder de christenen begon te overheersen, verzon het Concilie van Nicea, om de Goddelijkheid voor de Heer te behouden, de ‘van eeuwigheid aan geboren Zoon van God’; maar door dit verzinsel werd toen weliswaar, en wordt ook bij velen heden ten dage, het Menselijke van de Heer tot het Goddelijke verheven, maar niet bij hen, die onder de hypostatische vereniging ¹⁾ een vereniging als tussen twee verstaan, waarvan de een boven en de ander beneden is.

Maar wat komt daar anders uit voort, dan dat de gehele christelijke Kerk te gronde gaat, welke enig en alleen op de eredienst van Jehovah in het Menselijke, bijgevolg op de God Mens gegrond is? Dat niemand de Vader kan zien, noch Hem kennen, noch tot Hem komen, noch in Hem geloven, tenzij door Zijn Menselijke, verklaart de Heer op vele plaatsen.

Wanneer dit niet geschiedt, dan wordt al het edele zaad van de Kerk in onedel zaad veranderd; het zaad van de olijfboom in dat van de pijnboom, het zaad van de sinaasappel-, citroen-, appel- en perenboom, in zaad van wilg, olm, linde en steeneik; de wijnstok in moerasriet, tarwe en gerst in kaf.

Ja zelfs wordt alle geestelijke spijs als stof waarmee de slangen zich voeden; want het geestelijk licht wordt dan in de mens natuurlijk, en tenslotte zinnelijk en lichamenlijk, wat op zichzelf beschouwd een dwaallicht is.

Ja, de mens wordt dan zelfs als een vogel, die terwijl hij in de hoogte vliegt, opeens van zijn vleugels beroofd, ter aarde stort, alwaar hij rondlopend niet meer om zich heen ziet dan wat voor zijn voeten ligt.

Dan denkt hij over de geestelijke dingen van de Kerk, die gunstig zijn voor het eeuwige leven, niet anders dan een waarzegger.

Dit gebeurt wanneer de mens de Heer God Verlosser en Heiland louter als de zoon van Maria, dus louter als mens beschouwt.

95. 5. De Heer heeft Zich door de handelingen van de verlossing gerechtigheid gemaakt.

Dat de Heer alleen verdienste en gerechtigheid heeft door de gehoorzaamheid, die Hij in de wereld aan de Vader bewezen heeft, en vooral door het lijden aan het kruis, zegt en gelooft men heden ten dage in de christelijke Kerken.

Men meent echter dat het lijden aan het kruis, de eigenlijke handeling van de verlossing was, terwijl dit toch niet de handeling van de verlossing, maar de handeling van de verheerlijking was van Zijn Menselijke, waarover in het volgende hoofdstuk over de verlossing.

De handelingen van de verlossing, waardoor de Heer Zich gerechtigheid maakte, bestonden hierin, dat Hij het Laatste Oordeel, dat in de geestelijke wereld plaatsvond, volbracht.

Toen scheidde Hij de bozen van de goeden en de bokken van de schapen; en hen, die één uitmaakten met de beesten van de draak, verdreef Hij uit de hemel; uit hen die waardig waren vormde Hij een nieuwe hemel en uit de onwaardigen een hel, en Hij stelde geleidelijk de hemel en de hel in de Orde; bovendien stichtte Hij een nieuwe Kerk.

Deze handelingen waren de handelingen van de verlossing, waardoor de Heer Zich gerechtigheid maakte.

Want de gerechtigheid bestaat hierin, alle dingen overeenkomstig de Goddelijke Orde te doen, en datgene in de orde te herstellen wat uit de Orde is gevallen, want de Goddelijke Orde zelf, is de Gerechtigheid.

Deze dingen worden verstaan onder de volgende woorden van de Heer: ‘Het betaamt Mij alle

Gerechtigheid Gods te vervullen', (Mattheüs 3:15), en onder de volgende in het Oude Testament: 'Zie de dagen komen, dat Ik aan David een gerechte spruit zal verwekken; die zal koning zijnde regeren, en gerechtigheid op aarde doen; en dit zal Zijn naam zijn: Jehovah onze Gerechtigheid', (Jeremia 23:5,6; 33:15,16); 'Ik spreek in gerechtigheid, groot om te verlossen', (Jesaja 63:1); 'Hij zal zitten op de troon van David, om die te bevestigen in gericht en gerechtigheid', (Jesaja 9:6); 'Zion zal in gerechtigheid verlost worden', (Jesaja 1:27).

96. Zij die in onze dagen in de Kerk de eerste plaats innemen, beschrijven de gerechtigheid van de Heer geheel anders en maken bovendien door het overdragen ervan op de mens, diens geloof tot een zaligmakend geloof, terwijl het toch de waarheid is, dat de gerechtigheid van de Heer, omdat zij van dien aard en oorsprong is, en in zichzelf zuiver Goddelijk, niet met enig mens verbonden kan worden, en daarom niet enig heil voortbrengen, evenmin als het Goddelijk Leven, dat Goddelijke Liefde en Goddelijke Wijsheid is.

De Heer treed met deze liefde en wijsheid bij ieder mens binnen, maar wanneer de mens niet overeenkomstig de orde leeft, is dat leven weliswaar in hem, maar draagt hoegenaamd niets tot zijn heil bij, maar geeft slechts het vermogen om het ware te verstaan en het goede te doen.

Naar de orde leven wil zeggen naar Gods geboden leven, en wanneer de mens zo leeft en doet, verwerft hij zich gerechtigheid, niet de gerechtigheid van de verlossing van de Heer, maar de Heer Zelf als Gerechtigheid.

Dezen zijn het die bedoeld worden met de volgende woorden: 'Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij dan die van de schriftgeleerden en van de Farizeeën, gij zult in het koninkrijk der hemelen niet ingaan', (Mattheüs 5:19,20); 'zalig zijn zij die vervolging lijden, om der gerechtigheid wil, want hunner is het koninkrijk der hemelen', (Mattheüs 5:10); 'In de voleinding der eeuw zullen de engelen uitgaan, en de bozen uit het midden van de gerechten afscheiden', (Mattheüs 13:49) behalve elders.

Onder de gerechten worden in het Woord diegenen verstaan, die overeenkomstig de Goddelijke orde geleefd hebben, aangezien de Goddelijke orde de gerechtigheid is.

De Gerechtigheid zelf, die de Heer door de handelingen van de verlossing geworden is, kan niet anders worden toegeschreven aan, gegrift in, aangepast aan en verbonden met de mens dan het licht aan het oog, de klank aan het oor, de wil aan de spieren van iemand die zich beweegt, de gedachte aan de lippen van degene die spreekt, de lucht aan de ademende long, de warmte aan het bloed, enzovoort; en dat deze dingen veeleer invloeden en zich toevoegen dan dat zij zich verbinden, wordt eenieder aan zichzelf gewaar.

Maar de gerechtigheid wordt verworven voor zoveel de mens gerechtigheid uitoefent; en hij oefent gerechtigheid uit, voor zoveel hij met de naaste vanuit de liefde tot het gerechte en tot de waarheid handelt; in het goede zelf of in het nut zelf, dat hij doet woont de gerechtigheid.

Want de Heer zegt, dat elke boom aan zijn vrucht wordt gekend.

Wie kent niet de ander aan diens werken, wanneer hij er aandacht aan schenkt, met welk doeleinde en met welk voornemen van de wil, en met welke bedoeling en uit welke oorzaken ze gedaan worden? Op deze dingen richten alle engelen, en ook alle wijzen in onze wereld hun aandacht.

In het algemeen wordt elk gewas en elke spruit uit de aarde gekend aan zijn bloem en zaad, en aan zijn nut; elk metaal aan zijn deugdelijkheid; elke steen aan zijn hoedanigheid; elk veld, elke spijs, voorts elk dier van de aarde en elke vogel van de hemel aan de hunne; wat dan niet de mens.

Maar over de oorsprong van de hoedanigheid van de werken van de mens zal in het hoofdstuk over het geloof opheldering worden gegeven.

97. 6. De Heer heeft Zich door deze zelfde handelingen verenigd met de Vader, en de Vader heeft Zich verenigd met Hem.

Dat deze vereniging geschiedde door de handelingen van de verlossing, komt, omdat de Heer deze volbracht heeft uit Zijn Menselijke, en naarmate Hij ze uitwerkte, kwam het Goddelijke, dat onder de Vader wordt verstaan, naderbij, verleende bijstand en werkte mee, en tenslotte verbonden zij zich zozeer, dat zij niet meer twee maar één waren; en deze vereniging is de verheerlijking, waarover in hetgeen volgt.

98. Dat de Vader en de Zoon, dat wil zeggen, het Goddelijke en het Menselijke, in de Heer verenigd zijn als ziel en lichaam, maakt weliswaar deel uit van het geloof van de huidige Kerk, en volgt ook uit het Woord, maar toch zijn er nauwelijks vijf op de honderd of vijftig op de duizend, die dit weten.

De oorzaak hiervan is gelegen in de leer van de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen, waarop zich het merendeel van de geestelijkheid, die naar de roem van de geleerdheid ter wille van eerbewijzen en van rijkdommen streeft, zich met alle ijver toelegt, zodat deze leer heden ten dage elk vezeltje van hun hele gemoed meesleurt en inneemt.

En aangezien deze leer net als de wijngeest, die alcohol wordt genoemd, hun gedachten benevelt, daarom zien zij als beschonkenen dit allerwezenlijkste van de Kerk niet, dat Jehovah God neerdaalde en het Menselijke aannam, terwijl er toch enig en alleen door deze vereniging voor de mens verbinding met God mogelijk is, en door de verbinding behoud.

Dat het heil van de kennis en van de erkenning van God afhangt, kan eenieder duidelijk zijn die bedenkt dat God het al in alle dingen van de hemel is, en vandaar het al van alle dingen van de Kerk en dus het al in alle dingen van de theologie.

Maar eerst zal hier worden aangetoond, dat de vereniging van de Vader en de Zoon, of van het Goddelijke en het Menselijke in de Heer, is zoals de vereniging van lichaam en ziel, en daarna dat deze vereniging wederkerig is.

Een vereniging zoals die van lichaam en ziel is vastgesteld in de geloofsbelijdenis van Athanasius, die in de gehele christelijke wereld als de leer met betrekking tot God werd aangenomen; men leest daar het volgende: ‘Onze Heer Jezus Christus is God en Mens; en hoewel Hij God en Mens is, zijn er nochtans niet twee, maar is er één Christus.

Hij is één aangezien het Goddelijke het Menselijke tot zich heeft genomen; ja zelfs is Hij geheel en al één, en is Hij één Persoon, want zoals ziel en lichaam één mens zijn, evenzo is God en Mens één Christus’.

Maar men verstaat hieronder, dat een dergelijke vereniging bestaat tussen de Zoon van God van eeuwigheid aan en de in de tijd geboren Zoon; aangezien God echter één en niet drie is, zo stemt deze leer – wanneer men onder deze vereniging die met de éne God van eeuwigheid aan verstaat – samen met het Woord.

In het Woord leest men het volgende: ‘dat Hij ontvangen was uit Jehovah de Vader’, (Lucas 1:34,35); daaruit had Hij de ziel en het leven; daarom zegt Hij, dat ‘Hij en de Vader één zijn’, (Johannes 10:30); ‘dat wie Hem ziet en kent, de Vader ziet en kent’, (Johannes 14:9); ‘Indien gij Mij kent, zo zoudt gij ook Mijn Vader kennen’, (Johannes 8:19); ‘Wie Mij opneemt, die neemt Hem op, die Mij gezonden heeft’, (Johannes 13:20); ‘dat Hij in de schoot van de Vader is’, (Johannes 1:18); ‘dat al wat de Vader heeft, het Zijne is’, (Johannes 16:15); ‘dat Hij Vader der eeuwigheid wordt genoemd’, (Jesaja 9:5); dat Hij vandaar macht heeft over alle vlees’, (Johannes 17:2); ‘en alle macht in de hemel en op aarde’, (Mattheüs 28:18).

Uit deze en tal van andere plaatsen in het Woord kan men duidelijk zien, dat de vereniging van de Vader en Hem is als die van ziel en lichaam; daarom wordt Hij ook in het Oude Testament vaak Jehovah, Jehovah Zebaoth, en Jehovah de Verlosser genoemd (men zie boven nr. 83).

99. Dat deze vereniging wederkerig is, kan duidelijk uit de volgende plaatsen in het Woord blijken: ‘Filippus, gelooft gij niet, dat Ik in de Vader ben, en de Vader in Mij is, gelooft Mij, dat Ik

in de Vader ben, en de Vader in Mij is', (Johannes 14:10,11); 'Opdat gij moogt kennen en geloven, dat de Vader in Mij is, en Ik in de Vader', (Johannes 10:36,38); 'Opdat zij allen één zijn, gelijkewijs Gij, Vader, in Mij, en Ik in U', (Johannes 17:21); 'Vader, al het Mijne is Uwe, en al het Uwe is Mijne', (Johannes 17:10).

Dat de vereniging wederkerig is, komt omdat niet enige vereniging of verbinding tussen twee bestaanbaar is, wanneer niet beurtelings de een de ander tegemoet komt.

Alle verbinding in de gehele hemel en in de gehele wereld en in de gehele mens komt nergens anders vandaan dan van de wederkerige toenadering van de een tot de ander, en ook daarvandaan, dat de een samen met de ander een en hetzelfde wil; daaruit ontstaat in elke bijzonderheid van beiden gelijkaardigheid en sympathie, en eensgezindheid en samenstemming.

Van dien aard is de wederkerige verbinding van ziel en lichaam bij elk mens en van dien aard is de verbinding van de geest van de mens met de gevoels- en bewegingsorganen van zijn lichaam; van dien aard is de verbinding van hart en long, en van dien aard is de verbinding van wil en verstand en van dien aard is de verbinding van alle leden en ingewanden in zichzelf en onder elkaar in de mens.

Van dien aard is ook de verbinding tussen de gemoederen van allen die elkaar innerlijk liefhebben, want zij is in alle liefde en vriendschap gegrift, want de liefde wil beminnen en bemind worden.

Er is in de wereld een wederkerige verbinding van alle dingen die onderling nauw zijn verbonden: een dergelijke verbinding is die van de zonnewarmte met de warmte van hout en steen, van de levenswarmte met de warmte van alle vezels in de bezielde wezens; eveneens die van de grond met de wortels, door de wortels met de boom, en door de boom met de vrucht.

Van dien aard is ook de verbinding van de magneet met het ijzer, enzovoort.

Indien er geen verbinding plaatsvindt door de toenadering van de een tot de ander, onderling en wederzijds, dan vindt slechts een uiterlijke en niet een innerlijke verbinding plaats, en mettertijd vervalt deze uiterlijke verbinding beiderzijds vanzelf, en dermate soms dat de twee elkaar niet meer kennen.

100. Aangezien nu geen verbinding, die een werkelijke verbinding is, bestaanbaar is, tenzij die wederkerig en onderling plaatsvindt, is de verbinding van de Heer en de mens geen andere, zoals duidelijk blijkt uit de volgende plaatsen: 'Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die blijft in Mij en Ik in hem', (Johannes 6;56); 'Blijft in Mij, en Ik in u; die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht', (Johannes 15:45); 'Indien iemand de deur opent, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij', (Openbaring 3:20), behalve elders.

Deze verbinding wordt daardoor bewerkt, dat de mens tot de Heer nadert, en de Heer tot hem; want het is een zekere en onveranderlijke wet, dat voor zoveel de mens tot de Heer nadert, voor evenzoveel de Heer tot de mens nadert; maar hierover zal men meer zien in het hoofdstuk over de naastenliefde en het geloof.

101. 7. God is aldus Mens geworden en de Mens God in één Persoon.

Dat Jehovah God Mens geworden is, en de Mens God in één Persoon, volgt als besluit uit alle voorafgaande stellingen van dit hoofdstuk, vooral uit deze twee, 'dat Jehovah, de Schepper van het heelal is neergedaald en het Menselijke heeft aangenomen, om de mensen te verlossen en zalig te maken', waarover boven (nrs.

82,83,84), en, 'dat de Heer door de handelingen van de verlossing Zich verenigd heeft met de Vader, en de Vader Zich met Hem, dus wederkerig en onderling', waarover boven (nrs.

97 tot 100).

Uit deze wederkerige vereniging blijkt duidelijk, dat God Mens is geworden, en de Mens God in één Persoon.

Hetzelfde volgt ook uit de vereniging van beide, die gelijk is aan die van de ziel en het lichaam.

Dat dit overeenkomt met het geloof van de huidige Kerk volgens de geloofsbelijdenis van Athanasius, zie men boven in nr.

98; en ook met het geloof van de evangelischen in een hoofdstuk van de boeken van hun orthodoxie: de Formula Concordiae genoemd, waar het zowel uit de Heilige Schrift als uit de kerkvaders, alsmede door redeneringen met klem wordt vastgesteld, dat de menselijke natuur van Christus verhoogd werd tot de Goddelijke majesteit, Almacht en Alomtegenwoordigheid, en dat in Christus de Mens God is en God Mens (aldaar blz.

607, 765).

Bovendien werd in dit hoofdstuk aangetoond, dat Jehovah God ten aanzien van Zijn Menselijke in het Woord Jehovah, Jehovah God, Jehovah Zebaoth, voorts God Israëls wordt genoemd.

Daarom zegt Paulus: 'Dat in Jezus Christus al de volheid van de Godheid lichamenlijk woont', (Colossen 2:9); en Johannes: 'Dat Jezus Christus, de Zoon van God, de ware God en het eeuwige leven is', (1 Johannes 5:20,21).

Dat onder de Zoon van God eigenlijk Zijn Menselijke wordt verstaan, zie men boven in nr.

92 en volgende nummers; en bovendien noemt Jehovah God zowel Zichzelf als Hem de Heer; want men leest: 'De Heer heeft tot mijn Heer gezegd: Zit aan Mijn rechterhand', (Psalm 110:1); en bij Jesaja: 'Een knaap is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, wiens naam is God, Vader der eeuwigheid', (Jesaja 9:5,6).

Onder de Zoon wordt ook de Heer verstaan ten aanzien van het Menselijke; bij David: 'Ik zal van het besluit verhalen: Jehovah heeft tot mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon; heden heb Ik u verwekt; kust de Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op de weg vergaat', (Psalm 2:7,12).

Hier wordt niet 'de Zoon van eeuwigheid aan' bedoeld, maar de in de wereld geboren Zoon, want het is een profetie over de Heer, die komen zou; daarom wordt het een besluit genoemd, waarvan Jehovah aan David verhaalde, en daaraan voorafgaand wordt in deze psalm gezegd: 'Ik heb Mijn Koning gezalfd over Zion'.

(vers 6), en daarop volgend: 'Ik zal Hem de natiën tot een erfenis geven', (vers 8); daarom wil 'heden' daar niet zeggen 'van eeuwigheid aan', maar in de tijd; want bij Jehovah is de toekomst tegenwoordig.

102. Men gelooft dat de Heer ten aanzien van het Menselijke de Zoon van Maria niet alleen was, maar het ook nog is, maar hierin dwaalt de christelijke wereld schromelijk.

Dat Hij de Zoon van Maria was, is waar, maar dat Hij het nog is, is niet waar.

Door de handelingen van de verlossing immers legde Hij het menselijke, van de moeder afkomstig, af, en trok Hij het Menselijke, van de Vader afkomstig, aan.

Dit is de reden, waarom het Menselijke van de Heer Goddelijk is, en waarom in Hem God Mens en de Mens God is.

Dat Hij het aan de moeder ontleende menselijke aflegde, en het aan de Vader ontleende Menselijke, hetwelk het Goddelijk Menselijke is, aantrok, kan men hieruit zien, dat Hijzelf Maria nooit Zijn moeder noemde, zoals blijken kan uit de volgende plaatsen: 'De moeder van Jezus zei tot Hem: Zij hebben geen wijn.

Jezus zei tot haar: Vrouw, wat heb Ik met u te doen; Mijn uur is nog niet gekomen', (Johannes 2:3,4).

Elders: 'Jezus ziet van het kruis af de moeder en de discipel, die Hij liefhad, daarbij staan; Hij zegt tot Zijn moeder: Vrouw, zie uw zoon; daarna zegt Hij tot de discipel: Zie uw moeder', (Johannes 19:26,27); en hieruit, dat Hij op een keer haar niet erkende: 'Jezus werd geboodschapt van enigen die zeiden: Uw moeder en uw broeders staan buiten en zij willen U zien.

Jezus antwoordde en zei: Mijn moeder en Mijn broeders zijn dezen, die het Woord van God horen en datzelve doen', (Lucas 8:20,21; Mattheüs 12:46 tot 49; Marcus 3:31 tot 35); zo noemde de Heer haar dus niet 'moeder' maar 'vrouw', en gaf haar aan Johannes als moeder.

Op andere plaatsen wordt zij Zijn moeder genoemd, maar niet uit Zijn mond.

Dit wordt ook hierdoor bevestigd, dat Hij Zichzelf niet als de Zoon van David erkende, want men leest bij de evangelisten: 'Jezus vroeg de Farizeeën en zei: Wat dunkt u van de Christus, wiens Zoon is Hij? Zij zeiden tot Hem: van David.

Hij zei tot hen: Hij noemt Hem dan David, door de geest, zijn Heer, en zegt: De Heer heeft gezegd tot Mijn Heer: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank van Uw voeten.

Indien Hem dan David Heer noemt, hoe is Hij zijn zoon; en niemand kon Hem een antwoord geven', (Mattheüs 22:41 tot 44; Marcus 12:35,36,37; Lucas 20:41 tot 44; Psalm 110:1).

Hieraan zal ik het volgende nieuwe toevoegen: het werd mij eens toegestaan, met de moeder Maria te spreken; zij kwam een keer langs en verscheen in de hemel boven mijn hoofd, in een wit kled als van zijde; zij draalde een beetje en zei toen dat zij de moeder van de Heer geweest was, die van haar geboren was, maar dat Hij, eenmaal God geworden, al het aan haar ontleende menselijke had afgelegd; en dat zij Hem daarom aanbad als haar God, en dat zij niet wilde, dat iemand Hem als haar zoon zou erkennen, daar in Hem alles Goddelijk is.

Hieruit blinkt nu deze waarheid op, dat Jehovah aldus Mens is gelijk in de eerste dingen, zo ook in laatste, overeenkomstig deze woorden: 'Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde; die is, die was en die komen zal, de Almachtige', (Openbaring 1:8,11); Toen Johannes de Zoon des Mensen zag in het midden van de zeven kandelaren, viel hij als dood aan Zijn voeten; maar Hij legde Zijn rechterhand op hem en zei: 'Ik ben de Eerste en de Laatste', (Openbaring 1:13,17; 21:6); 'Ziet, Ik kom haastiglijk, om eenieder te vergelden naar zijn werk; Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, de Eerste en de Laatste', (Openbaring 22:12,13); en bij Jesaja: 'Zo zei Jehovah, de Koning van Israël, en zijn Verlosser Jehovah Zebaoth: Ik ben de Eerste en de Laatste', (Jesaja 44:6; 48:12).

103. Hieraan zal ik de volgende verborgenheid toevoegen: namelijk dat de ziel, die vanuit de vader is, de mens zelf is, en dat het lichaam, dat uit de moeder is, niet de mens in zichzelf is, maar vanuit hem; dit is slechts zijn bekleding, samengeweven uit dingen die van de natuurlijke wereld komen, terwijl de ziel daarentegen is samengeweven uit dingen die in de geestelijke wereld zijn. Elk mens legt na de dood het natuurlijke af dat hij uit de moeder kreeg, en behoudt het geestelijke dat hij uit de vader kreeg, tezamen met een soort van zoom of rand uit de zuiverste dingen van de natuur daar rondomheen; maar deze zoom is bij hen die in de hemel komen beneden en het geestelijke boven, terwijl deze zoom bij hen die in de hel komen, boven is en het geestelijke beneden.

Vandaar komt het dat de engel-mens uit de hemel spreekt, dus het goede en ware, maar de duivel-mens, wanneer hij uit zijn hart spreekt, uit de hel spreekt, maar dat, wanneer hij uit de mond spreekt, hij als uit de hemel spreekt, het laatste doet hij voor de buitenwereld, maar het eerste binnenshuis. Aangezien de ziel van de mens de mens zelf is, en deze geestelijk is volgens haar oorsprong, zo blijkt hieruit duidelijk, dat het gemoed, de gezindheid, de inborst, de neiging en de aandoening van de liefde van de vader woont in de kindskinderen, en terugkeert en zich zichtbaar vertoont van geslacht tot geslacht.

Daarvandaan komt het dat tal van families, ja zelfs natiën aan hun stamvader worden gekend; er is in elk gelaat van de nakomelingen een algemeen beeld dat zich openbaart; en dit beeld wordt alleen veranderd door de geestelijke dingen van de Kerk.

Dat het algemene beeld van Jakob en Judah nog in hun nakomelingen blijft voortbestaan, en dat zij daaraan van anderen onderkend worden, komt omdat zij tot nu toe sterk aan hun godsdienstigheid hingen.

Want er is in het zaad, waaruit eenieder ontvangen wordt, een stek of uitloper van de ziel van de vader in zijn volheid binnen een zeker omhulsel, gevormd uit de van de natuur afkomstige

elementen, door middel waarvan zijn lichaam in de baarmoeder van de moeder wordt gevormd, hetgeen òf naar de gelijkenis van de vader òf naar de gelijkenis van de moeder geschieden kan, niettemin blijft het beeld van de vader daar binnenin en streeft er voortdurend naar om tevoorschijn te komen, en vandaar, wanneer het dit niet in het eerste geslacht kan, dit in de volgende geslachten tot stand brengt.

Dat het beeld van de vader in zijn volheid in het zaad is, komt, zoals gezegd werd, omdat de ziel geestelijk is volgens haar oorsprong, en het geestelijke niets gemeen heeft met het ruimtelijke, waarom het evenzeer in een klein volume als in een groot aan zichzelf gelijk is.

Wat de Heer betreft, Hij heeft, terwijl Hij in de wereld was, door de handelingen van de verlossing al het menselijke vanuit de moeder afgelegd en het Menselijke vanuit de Vader, hetwelk het Goddelijk Menselijke is, aangetrokken; vandaar komt het, dat in Hem de Mens God is en God Mens.

104. 8. De voortschrijding tot de vereniging was de staat van Zijn exinanitie ¹⁾, en de vereniging zelf is de staat van Zijn verheerlijking.

Dat de Heer, toen Hij in de wereld was, twee staten had, die de staten van de exinanitie en van de verheerlijking worden genoemd, is in de Kerk bekend.

De eerste staat, die van de exinanitie, wordt op vele plaatsen in het Woord beschreven, bovenal in de psalmen van David, alsmede bij de profeten, en in het bijzonder bij Jesaja, waar gezegd wordt, 'dat Hij Zijn ziel heeft uitgestort tot de dood toe', (Jesaja 53:12).

Deze zelfde staat was de staat van Zijn vernedering voor de Vader, want daarin bad Hij tot de Vader, en zegt Hij : 'Dat Hij de wil van de Vader doet, en schrijft Hij alle dingen, die Hij werkte en sprak, aan de Vader toe'.

Dat Hij tot de Vader bad, blijkt uit de volgende plaatsen: 'En toen Hij de scharen weggezonden had, ging Hij de berg op om in de eenzaamheid te bidden.

Bij het vallen van de avond was Hij daar alleen', (Mattheüs 14:23); 'en vroeg, nog diep in de nacht, stond Hij op en ging naar buiten, en Hij ging heen naar een eenzame plaats en bad aldaar'; 'en toen Hij afscheid van hen genomen had, ging Hij naar de berg om te bidden'; 'en zij gingen naar een plaats, genaamd Gethsémane, en Hij zei tot Zijn discipelen: Zet u hier neer terwijl Ik bid, en Hij nam Petrus en Jacobus en Johannes mee.

En Hij begon zeer ontsteld en beangst te worden, en Hij zei tot hen: Mijn ziel is zeer bedroefd, tot stervens toe; blijft hier en waakt.

En Hij ging een weinig verder en Hij wierp Zich ter aarde en bad, dat, indien het mogelijk ware, die ure aan Hem zou voorbijgaan, en Hij zei: Abba, Vader, alles is U mogelijk, neem deze beker van Mij weg.

Doch niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt.

En Hij kwam en vond hen slapend en Hij zei tot Petrus: Simon, slaapt gij? Waart gij niet bij machte één uur te waken? Waakt en bidt dat gij niet in verzoeking komt: de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.

En wederom ging Hij heen en bad, dezelfde woorden sprekende', (Marcus 1:35; 6:46; 14:32 tot 39). 'Doch Hij trok Zich terug in de eenzame plaatsen om te bidden'; 'En het geschiedde in die dagen, dat Hij naar het gebergte ging om te bidden; en Hij bracht de nacht door in het gebed tot God'; 'En Hij sonderde Zich van hen af, ongeveer een steenworp ver, knielde neer en bad deze woorden: Vader, indien Gij wilt, neem deze beker van Mij weg; doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede! En Hem verscheen een engel uit de hemel om Hem kracht te geven', (Lucas 5:16; 6:12; 22:41 tot 44).

'Ik bid voor hen, niet voor de wereld bid Ik u, maar voor hen, die Gij Mij gegeven hebt'; 'Ik bid niet dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart voor de boze'; 'En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor hen die door hun woord in Mij geloven, opdat zij allen één zijn, gelijk

Gij Vader, in Mij en Ik in U', (Johannes 17:9,15,20).

Dat Hij de wil van de Vader deed: 'Jezus zei tot hen: Mijn spijs is de wil te doen van degene die Mij gezonden heeft, en Zijn werk te volbrengen'; 'Ik kan van Mijzelf niets doen; gelijk Ik hoor, oordeel Ik, en Mijn oordeel is rechtvaardig, want Ik zoek niet Mijn wil, doch de wil van Hem die Mij gezonden heeft', (Johannes 4:34; 5:30).

Dat Hij aan de Vader alle dingen toeschreef die Hij werkte en sprak: 'Ik heb veel over u te zeggen en te oordelen, maar die Mij gezonden heeft is waar, en wat Ik van Hem gehoord heb, dat spreek Ik tot de wereld; zij hadden niet begrepen dat Hij tot hen van de Vader sprak'.

'Jezus dan zei: Wanneer Gij de Zoon des Mensen verhoogd hebt, zult gij inzien dat Ik het ben en niets uit Mijzelf doe, doch dat Ik dit spreek, gelijk de Vader Mij geleerd heeft; Want Ik heb niet uit Mijzelf gesproken, maar de Vader die Mij heeft gezonden, heeft zelf Mij een gebod gegeven, wat Ik zeggen en spreken moet'; En Ik weet dat Zijn gebod eeuwig leven is.

Wat Ik dan spreek, spreek Ik zó, als de Vader Mij gezegd heeft', (Johannes 8:26,27,28; 12:49,50; 14:10).

Ja zelfs riep Hij aan het kruis uit: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten', (Mattheüs 27:46; Marcus 15:34); en bovendien had Hij zonder die staat niet gekruisigd kunnen worden.

De staat van de verheerlijking is ook de staat van de vereniging.

In die staat was Hij, toen Hij van gedaante veranderd werd voor Zijn drie discipelen, en ook toen Hij wonderen deed, en telkens wanneer Hij zei, 'dat de Vader en Hij één zijn; dat de Vader in Hem en Hij in de Vader is; dat alle dingen van de Vader van Hem zijn'; en na de volledige vereniging, 'dat Hij macht had over alle vlees', (Johannes 17:2), en 'alle macht in de hemel en op aarde', (Mattheüs 28:18), behalve tal van andere dingen.

1) *staat van vernedering.*

105. Dat deze twee staten, die van de exinanitie en die van de verheerlijking, tot de Heer behoorden, komt omdat geen andere voortschrijding tot vereniging bestaanbaar is, aangezien zij overeenkomstig de Goddelijke orde is, die onveranderlijk is.

Het behoort tot de Goddelijke orde, dat de mens zich geschikt maakt tot de aanneming van God, en zich voorbereidt om het ontvangende vat en de woonplaats te zijn, waarin God kan binnentreden en wonen als in Zijn tempel.

Dit moet de mens uit zichzelf doen, maar niettemin erkennen, dat het uit God is.

Dit moet hij erkennen aangezien hij de tegenwoordigheid en de werking van God niet voelt, hoewel God in alleronmiddellijkste tegenwoordigheid al het goede van de liefde en al het ware van het geloof bij de mens bewerkstelligd.

Overeenkomstig deze orde gaat elk mens voort en moet hij voortgaan, opdat hij uit natuurlijk geestelijk zal worden; evenzo deed de Heer, om Zijn natuurlijk-menselijke Goddelijk te maken.

Dit is de reden, Heer tot de Vader bad, waarom Hij de wil van de Vader deed, waarom Hij alle dingen, die Hij werkte en sprak, aan Hem toeschreef; en waarom Hij aan het kruis zei: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten'; want in die staat schijnt God afwezig.

Maar na deze staat volgt een andere, die de staat is van de verbinding met de Heer; in deze staat handelt de mens op gelijke wijze, maar dan vanuit God; en dan heeft hij het niet nodig, zoals tevoren, al het goede dat hij wil en doet, en al het ware dat hij denkt en spreekt, aan God toe te schrijven, aangezien dit in zijn hart geschreven is, en vandaar binnen in al zijn doen en spreken is.

Op dergelijke wijze heeft de Heer Zichzelf met de Vader verenigd, en de Vader Zichzelf met Hem; in één woord: de Heer verheerlijkte Zijn Menselijke, dat wil zeggen, Hij maakte dit Goddelijk, op dezelfde wijze waarop de Heer de mens wederverwekt, dat wil zeggen, hem geestelijk maakt.

Dat elk mens die uit een natuurlijke staat geestelijk wordt, beide staten ondergaat, en dat hij door de eerste de tweede binnengaat, en zo dus vanuit de wereld tot de hemel, zal in de hoofdstukken over

‘de Vrije Keuze’, over ‘de Naastenliefde en het Geloof’ en over ‘de Hervorming en de Wederverwekking’ volledig worden aangetoond.

Hier zal alleen gezegd worden, dat de mens in de eerste staat, die de staat van de hervorming wordt genoemd, in de volle vrijheid is om te handelen overeenkomstig het redelijke van zijn verstand; en dat hij in de tweede staat, die de staat van de wederverwekking is, ook in een dergelijke vrijheid is, maar dat hij dan wil en handelt en denkt en spreekt vanuit een nieuwe liefde en een nieuw inzicht, die uit de Heer zijn.

Want in de eerste staat speelt het verstand de eerste rol en de wil de tweede; in de tweede staat speelt de wil de eerste rol en het verstand de tweede; maar wel, het verstand uit de wil, en niet de wil door het verstand.

De verbinding van het goede en het ware, van de naastenliefde en het geloof, en van de innerlijke en de uitwendige mens vindt op geen andere wijze plaats.

106. Deze beide staten worden door verschillende dingen in het heelal uitgebeeld; de reden hiervan is deze: dat zij overeenkomstig de Goddelijke orde zijn, en de Goddelijke orde alle en elk van de dingen tot in de kleinste bijzonderheden in het heelal doordringt.

De eerste staat wordt bij elk mens uitgebeeld door de staat van zijn vroegste kindertijd en van zijn knapen jaren tot aan zijn manbaarheid, zijn jongelingsjaren en jongemensjaren, die de staat van vernedering voor zijn ouders en dan van gehoorzaamheid is, alsmede van onderricht door meesters en leiders.

De tweede staat wordt echter uitgebeeld door de staat van dezelfde persoon, wanneer hij zijn eigen meester en zelfstandig wordt, of beschikt over zijn eigen wil en verstand, in welke staat hij over zijn eigen huis het bewind voert.

Zo wordt de eerste staat uitgebeeld door de staat van een prins of van de zoon van een koning of hertog, voordat hij koning of hertog wordt, en ook zo door de staat van iedere burger, voordat hij een overheidspersoon wordt; van iedere ondergeschikte, voordat hij enig ambt uitoefent; voorts van iedere student, die in de geestelijke stand wordt ingewijd, voordat hij priester wordt; en vervolgens van de pastoor, voordat hij primaat wordt; verder ook van ieder meisje, voordat zij echtgenote wordt en van ieder dienstmeisje, voordat zij meesteres wordt; in het algemeen van iedere bediende, voordat hij koopman wordt, van iedere soldaat voordat hij officier wordt en van iedere knecht voordat hij heer wordt.

De eerste van die staten is een staat van dienstbaarheid en de tweede is die van de eigen wil en van het daaruit voortvloeiende verstand.

Deze beide staten worden eveneens door verschillende dingen in het dierenrijk uitgebeeld; de eerste door de beesten en de vogels, zolang die bij hun vaders en moeders zijn, die zij dan steeds volgen en door wie zij gevoed en geleid worden; en de tweede staat wanneer zij hen verlaten en voor zichzelf zorgen; evenzo door de wormen: de eerste staat wanneer zij kruipen en van bladeren leven, en de tweede staat, wanneer ze hun omhulsels afwerpen en vlinders worden Deze beide staten worden ook uitgebeeld in de subjecten van het plantenrijk: de eerste staat, wanneer de plant uit het zaad opschiet, en zich met takken, twijgen en bladeren siert; en de tweede, wanneer zij vrucht draagt en nieuwe zaden voortbrengt.

Men kan dit vergelijken met de verbinding van het ware met het goede, aangezien alle dingen, die tot de boom behoren overeenstemmen met de waarheden en de vruchten met de goedheden.

Maar de mens, die in de eerste staat blijft staan en de tweede niet binnengaat, is zoals een boom die alleen bladeren draagt en geen vruchten, waarvan in het Woord wordt gezegd, ‘dat hij uitgerukt en in het vuur geworpen moet worden’, (Mattheüs 21:10; Lucas 3:9; 13:6 tot 10; Johannes 15:5,6); en hij is als een knecht, die niet vrij wil zijn, over wie bepaald was, ‘dat hij aan de deur of aan de post gebracht zou worden, en dat zijn oor doorboord zou moeten worden met een priem’, (Exodus 21:6). Knechten zijn zij, die niet met de Heer verbonden worden; maar de vrijen zijn zij, die met Hem

verbonden worden: want de Heer zegt: 'Indien de Zoon u vrij maakt, zo zijt gij waarlijk vrij', (Johannes 8:36).

107. 9. Na deze komt niemand van de christenen in de hemel, tenzij hij gelooft in de Heer God Zaligmaker en zich tot Hem alleen wendt.

Men leest bij Jesaja: 'Ziet, Ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, en de vorige dingen zullen niet gedacht worden, en zullen in het hart niet opkomen; en ziet, Ik zal Jeruzalem een verheuging en haar volk een blijdschap scheppen', (Jesaja 65:17,18); en in de Openbaring: 'Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, en ik zag het heilige Jeruzalem, neerdalend uit God vanuit de hemel, toebereid als een bruid voor haar echtgenoot; en die op de troon zat, zei: Ziet, Ik maak alle dingen nieuw', (Openbaring 21:1,2,5), en meermalen, dat geen anderen de hemel zullen binnengaan dan zij, die geschreven zijn in het Boek van het Lam, 'En allen die op de aarde wonen, zullen het beest aanbidden, ieder wiens naam niet geschreven is in het boek des levens van het Lam, dat geslacht is, sedert de grondlegging van de wereld', 'Het beest dat gij zag, was en is niet, en het zal opkomen uit de afgrond en het vaart ten verderve; en zij die op aarde wonen, van wie de naam niet geschreven is in het boek des levens van de grondlegging van de wereld af, zullen zich verbazen, als zij zien, dat het beest was en niet is en er toch zal zijn'; 'En ik zag de doden, de groten en de kleinen, staande voor de troon, en er werden boeken geopend.

En nog een ander boek werd geopend, het boek des levens, en de doden werden geoordeeld op grond van hetgeen in de boeken geschreven stond, naar hun werken'; 'En wanneer iemand niet bevonden werden geschreven te zijn in het boek des levens, werd hij geworpen in de poel des vuurs'; 'En in haar zal niets onreins binnenkomen, en niemand die gruwel en leugen doet, maar alleen zij die geschreven zijn in het boek des levens van het Lam', (Openbaring 13:8; 17:8; 20:12,15; 21:27).

Onder de hemel wordt daar niet de voor onze ogen zichtbare hemel verstaan, maar de engelenhemel; onder Jeruzalem niet enige stad vanuit de hemel, maar de Kerk, die vanuit de hemel uit de Heer zal neerdalen; en onder het Boek des Levens en van het Lam wordt niet enig in de hemel geschreven boek verstaan dat geopend zal worden, maar het Woord, dat uit de Heer is en over Hem handelt. Dat Jehovah God, die Schepper en Vader genoemd wordt, neerdaalde en het Menselijke aannam ook met het doel, dat Hij zou kunnen worden benaderd en verbonden, werd in de voorafgaande dingen van dit hoofdstuk bevestigd, verduidelijkt en vastgesteld.

Want wie die zich tot een mens wendt, wendt zich tot diens ziel, en wie kan dat? Hij wendt zich immers tot de mens zelf, die hij van aangezicht tot aangezicht ziet, en met wie hij van mond tot mond spreekt.

Zo is het ook gesteld met God de Vader en de Zoon; want God de Vader is in de Zoon, zoals de ziel in haar lichaam.

Dat men in de Heer God Zaligmaker moet geloven, blijkt uit de volgende plaatsen in het Woord: 'Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn enigverwekte Zoon gegeven heeft, opdat eenieder die in Hem gelooft, niet zal verderven, maar het eeuwige leven zal hebben', (Johannes 3:15,16); 'Die in de Zoon gelooft wordt niet geoordeeld, maar die niet gelooft, is alreeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van de enigverwekte Zoon van God', (Johannes 3:18); 'Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, maar die de Zoon niet gelooft, die zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem', (Johannes 3:36); 'Het brood Gods is Hij, die uit de hemel neerdaalt, en die aan de wereld het leven geeft'; 'die tot Mij komt, zal niet hongeren, en die in Mij gelooft, zal nooit dorsten', (Johannes 6:33,35); 'Dit is de wil van Hem, die Mij gezonden heeft, dat eenieder die de Zoon ziet en in Hem gelooft, het eeuwige leven zal hebben; en Ik zal hem opwekken ten uiterste dage', (Johannes 6:40); 'Zij zeiden tot Jezus: Wat zullen wij doen opdat wij de werken van God mogen werken? Jezus antwoordde: Dit is het werk van God, dat gij gelooft in Hem, die de

Vader gezonden heeft', (Johannes 6:28,29); 'Voorwaar Ik zeg u: die in Mij gelooft, heeft het eeuwige leven', (Johannes 6:47); 'Jezus riep en zei: Zo iemand dorst die kome tot Mij, en drinke; die in Mij gelooft, stromen van het levende water zullen uit zijn buik vloeien', (Johannes 7:37,38); 'Indien gij niet gelooft, dat Ik ben, gij zult in uw zonden sterven', (Johannes 8:24); 'Jezus zei: Ik ben de opstanding en het leven; die in Mij gelooft, hoewel hij sterft, zal leven; maar eenieder die leeft, en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid', (Johannes 11:25,26); 'Jezus zei: Ik ben een licht, in de wereld gekomen, opdat eenieder die in Mij gelooft, in de duisternis niet zal blijven', (Johannes 12:46; 8:12); 'Terwijl gij het licht hebt, gelooft in het Licht, opdat gij zonen van het Licht moge zijn', (Johannes 12:36); 'Dat zij in de Heer zullen blijven en de Heer in hen', (Johannes 14:20; 15:1 tot 5; 17:23), het geen geschiedt door het geloof; Paulus betuigde, beiden Joden en Grieken, de boetedoening in God, en het geloof in onze Heer Jezus Christus, (Handelingen 20:21); 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij', (Johannes 14:6).

Dat wie in de Zoon gelooft, in de Vader gelooft, omdat, zoals boven gezegd, de Vader in Hem is, zoals de ziel in het lichaam, blijkt uit de volgende plaatsen: 'Indien gij Mij gekend had, zo zoudt gij ook Mijn Vader gekend hebben', (Johannes 8:19; 14:7); 'Die Mij ziet, ziet Hem, die Mij gezonden heeft', (Johannes 12:45); 'Wie Mij opneemt, neemt Hem op die Mij gezonden heeft', (Johannes 13:20); 'Dit komt omdat niemand de Vader kan zien en leven', (Exodus 33:20), daarom zegt de Heer: 'Niemand heeft ooit God gezien; de enigverwekte Zoon, die in de schoot van de Vader is, die heeft Hem verklaard', (Johannes 1:18); 'Niemand heeft de Vader gezien, dan die bij de Vader is; deze heeft de Vader gezien', (Johannes 6:46); Gij hebt noch de stem van de Vader ooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien', (Johannes 5:37).

Maar zij die niets over de Heer weten, zoals de meesten in de werelddelen Azië en Afrika, alsmede Indië, worden – wanneer zij aan één God geloven en overeenkomstig de geboden van hun godsdienst leven – krachtens hun geloof en leven behouden; want de toerekening betreft hen die weten en niet hen die niet weten, zoals de blinden niet wordt aangerekend wanneer zij ergens tegenaan stoten; want de Heer zegt: 'Indien gij blind waart, zo zoudt gij geen zonde hebben; maar nu zegt gij, dat gij ziet, zo blijft dan uw zonde', (Johannes 9:41).

108. Om dit nog verder te bevestigen, zal ik aanhalen wat ik weet, want ik heb gezien en kan daarom getuigen, namelijk, dat uit de Heer heden een nieuwe engelenhemel wordt geformeerd, en dat deze, wordt gevormd uit hen die in de Heer God Zaligmaker geloven, en zich rechtstreeks tot Hem wenden en dat de overigen verworpen worden.

Wanneer daarom voortaan iemand uit de christenheid in de geestelijke wereld komt – hetgeen met elk mens na de dood plaatsvindt – en niet in de Heer gelooft, en zich niet tot Hem alleen wendt, en dit dan niet kan aannemen, omdat hij boos geleefd heeft of zich in valsheden heeft bevestigd, zo wordt hij op zijn eerste schrede naar de hemel teruggedreven; en zijn aangezicht daarvan afgewend en naar het lagere land gekeerd, waar hij dan ook naartoe gaat, en zich daar verbindt met hen, die in de Openbaring onder de draak en de valse profeet worden verstaan.

Ook wordt eenieder mens in de christelijke landen, die niet in de Heer gelooft, voortaan niet verhoord, zijn gebeden zijn in de hemel zoals kwalijkkriekende luchten, en zoals oprispingen uit een aangetaste long; en zo men al meent, dat zijn gebed is als een wolk van wierook, stijgt het toch niet anders op naar de engelenhemel dan als brandwalm, die door een neerslaande windvlaag in de ogen teruggedreven wordt, of als de damp uit een wierookvat onder de pij van een monnik.

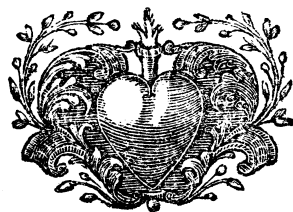
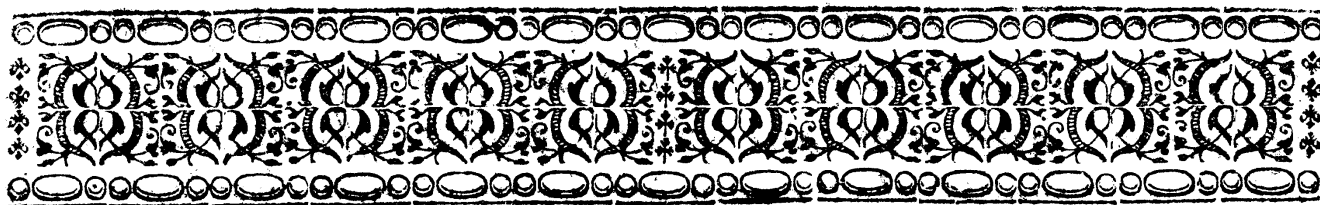
Zo geschiedt na deze tijd met alle vroomheid, die gericht wordt op een onderscheiden en niet op de verbonden Drievuldigheid.

Dat de Goddelijke Drievuldigheid in de Heer verbonden is, maakt het voornaamste onderwerp van dit werk uit.

Hieraan zal ik dit nieuwe toevoegen, namelijk, dat voor enige maanden de twaalf apostelen uit de Heer werden samengeroepen, en uitgezonden in de gehele geestelijke wereld zoals eerder in de

natuurlijke wereld, met het bevel om dit Evangelie te prediken, waarbij aan elke apostel zijn gebied werd toegewezen; en dit gebod volgen zij met alle ijver en grote toewijding.
Maar hierover in het laatste hoofdstuk van dit boek, waar in het bijzonder gehandeld zal worden over ‘de Voleinding van de Eeuw’, over ‘de Komst van de Heer en over ‘de Nieuwe Kerk’.

Lees [verder >>>](#)

Terug naar de [inhoudsopgave >>>](#)

Digitale uitgave – Swedenborg Boekhuis 2011.

Bron – www.swedenborg.nl